

Univerzita Karlova v Praze
Pedagogická fakulta
Katedra pedagogiky (41-KPG)

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Obor zubní technik –
komparace českého a italského odborného školství

Ludmila Štajnerová

Vedoucí práce: PhDr. Helena Marinková, Ph.D.

Studijní program: Specializace v pedagogice

Studijní obor: Učitelství praktického vyučování a odborného výcviku

Rok odevzdání 2017

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Katedra pedagogiky

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

akademický rok 2016/2017

Jméno a příjmení studenta: Ludmila Štajnerová

Studijní program: Specializace v pedagogice

Studijní obor: Učitelství praktického vyučování a odborného výcviku

Název tématu práce v českém jazyce:

Obor zubní technik - komparace českého a italského odborného školství

Název tématu práce v anglickém jazyce:

Field of education dental technician - Comparison of Czech and Italian vocational education

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Helena Marinková, Ph.D.

Předpokládaný rozsah bakalářské práce: 50 - 70 stran

Datum zadání práce: 26. 1. 2015

Předběžný termín odevzdání práce: 21. 4. 2017

V Praze dne:

.....

vedoucí katedry

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Obor zubní technik – komparace českého a italského odborného školství vypracovala pod vedením vedoucího bakalářské práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato bakalářská práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Datum 13. 4. 2017

.....

podpis

Ráda bych touto cestou vyjádřila poděkování PhDr. Heleně Marinkové, Ph.D. za její cenné rady a trpělivost při vedení mé bakalářské práce.

.....

Podpis

NÁZEV:

Obor zubní technik – komparace českého a italského odborného školství

AUTOR:

Štajnerová Ludmila

TÉMA:

Obor zubní technik – komparace českého a italského odborného školství

KATEDRA PEDAGOGIKY**VEDOUCÍ PRÁCE:**

PhDr. Helena Marinková, Ph.D.

ABSTRAKT:

Bakalářská práce přináší porovnání odborné přípravy zubních techniků v České republice a v Itálii. Podkladem pro uvedené porovnání je popis a následné srovnání českého a italského školského systému.

Další část práce je věnována odbornému vzdělávání se zaměřením na uvedený obor, konkrétně na obor zubní technik v těchto zemích.

Závěr práce tvoří komparace oboru zubní technik v obou zemích a komparace předmětu kreslení modelování, který je vyučován ve škole Severi - Correnti v Miláně a ve Vyšší odborné škole zdravotnické a Střední zdravotnické škole v Praze.

KLÍČOVÁ SLOVA:

komparace, asistent zubního technika, diplomovaný zubní technik

TITLE:

Field of education dental technician - Comparison of Czech and Italian vocational education

AUTHOR:

Ludmila Štajnerová

DEPARTMENT:

Field of education dental technician - Comparison of Czech and Italian vocational education

SUPERVISOR:

PhDr. Helena Marinková, Ph.D.

ABSTRACT:

This bachelor thesis presents a comparison of the specific training of the dental technicians in the Czech Republic and Italy. As a background for this comparison, description of the different education systems in the Czech Republic and Italy was used.

The second part of this thesis refers to the professional education focused on this field of study, specifically dental technician, in these countries.

Finally, the conclusion of this thesis consists of a comparison of the study field dental technician in both countries. Furthermore, specific subject which is taught in both countries – object drawing – is compared based on the information gained from Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední zdravotnická škola v Praze as a Czech representative and from Ipsia Correnti school in Milan, Italy.

KEYWORDS:

comparison, assistant of dental technician, qualified dental technician

OBSAH

1	Úvod	10
2	Česká republika	11
2.1	Reálie	11
2.1.1	Krajina a podnebí	11
2.1.2	Obyvatelstvo	11
2.1.3	Historie	12
2.1.4	Hospodářství a státní zřízení	12
2.2	Vzdělávací systém v České republice	13
2.2.1	Preprimární vzdělávání	16
2.2.2	Primární vzdělávání	17
2.2.3	Primární a nižší sekundární vzdělávání	17
2.2.4	Vyšší sekundární vzdělávání	18
2.2.5	Terciální vzdělávání	21
3	Itálie	25
3.1	Reálie	25
3.1.1	Krajina a podnebí	25
3.1.2	Obyvatelstvo	25
3.1.3	Historie	26
3.1.4	Hospodářství a státní zřízení	27
3.2	Vzdělávací systém v Itálii	28
3.2.1	Preprimární vzdělávání	29
3.2.2	Primární vzdělávání	30
3.2.3	Sekundární vzdělávání	32
3.2.4	Postsekundární vzdělávání	34
3.2.5	Terciální vzdělávání	35
3.2.6	Terciální vzdělání neuniverzitní	37
4	Komparace reálií a vzdělávacího systému v České republice a v Itálii	39
4.1	Komparativní pedagogika	39
4.2	Vzdělávací systémy v nové klasifikaci ISCED 2011	40
4.3	Komparace reálií	40
4.4	Komparace vzdělávacího systému v České republice a v Itálii	41

5	Obor zubní technik v České republice	45
5.1	Historie oboru zubní technik v České republice	45
5.2	Asistent zubního technika 53–44–M/03.....	45
5.2.1	Rámcový vzdělávací program.....	47
5.2.2	Podmínky přijetí.....	49
5.2.3	Organizace studia	51
5.2.4	Maturita.....	52
5.2.5	Učební plán oboru asistent zubního technika.....	53
5.2.6	Profil absolventa oboru	54
5.2.7	Vykonávání povolání zubního technika bez odborného dohledu.....	54
5.3	Diplomovaný zubní technik	55
5.3.1	Zpracování předmětu zhotovování stomatologických protéz ve vzdělávacím programu VOŠ	56
5.3.2	Podmínky přijetí ke studiu	57
5.3.3	Organizace studia	57
5.3.4	Hodnocení a ukončování vzdělávání.....	58
5.3.5	Učební plán oboru diplomovaný zubní technik	59
5.3.6	Profil absolventa.....	61
5.3.7	Vykonávání povolání zubního technika bez odborného dohledu.....	62
5.3.8	Získání způsobilosti k výkonu povolání zubního technika	63
5.3.9	Specializační vzdělávání	64
6	Obor zubní technik v Itálii	65
6.1	Historie oboru zubní technik v Itálii	65
6.2	Obor zubní technik (kód ISCED 40/104/012).....	65
6.2.1	Vzdělávací program pro cvičení v zubní laboratoři	66
6.2.2	Podmínky přijetí.....	69
6.2.3	Organizace studia	70
6.2.4	Maturita na druhém stupni střední školy pro zubní techniky	72
6.2.5	Učební plán pro obor zubní technik	74
6.2.6	Hodnocení na střední škole druhého stupně.....	75
6.2.7	Profil absolventa oboru	76
6.2.8	Vykonávání povolání zubního technika bez odborného dohledu.....	77

7	Komparace oboru zubní technik v České republice a v Itálii.....	79
7.1	Komparace historie oboru zubní technik v České republice a v Itálii.....	79
7.2	Charakteristika oborů, maximálně dosažené vzdělání	79
7.3	Přijímací zkoušky.....	80
7.4	Výuka.....	80
7.5	Praxe.....	84
7.6	Hodnocení a maturita	84
8	Školní vzdělávací program předmětu kreslení a modelování	86
8.1	Školní vzdělávací program předmětu kreslení a modelování na SZŠ Alšovo nábřeží Praha 1.....	86
8.2	Školní vzdělávací program předmětu kreslení modelování v Severi – Corenti via Alculino 4 Milano	86
8.3	Komparace školního vzdělávacího programu předmětu kreslení a modelování na škole pro zubní techniky v Praze a v Miláně.....	87
9	Závěr	88
10	Seznam použitých informačních zdrojů.....	90

1 Úvod

Pracuji jako učitel odborných předmětů na VOŠZ a SZŠ Alšovo nábřeží 6, Praha 1, kde vyučuji předměty „zhotovování stomatologických protéz“, „kreslení, modelování“ a „protetická technologie – praktická cvičení“. V rámci programu Erasmus pro učitele, jsem získala možnost týdenní stáže v italské střední škole Severi - Correnti v Miláně. Největší rozdíl ve výuce na těchto dvou školách jsem pozorovala v předmětu „kreslení, modelování“, který je na škole Severi – Correnti vyučován po dobu čtyř let, zatímco v České republice pouze jeden rok. Také jsem se seznámila s provozem a vybavením zubních laboratoří ve škole IPSIA Giacomo Ceconi v Udine. Tyto zkušenosti a má práce učitele, mi umožnily porovnat odborné školství, obor zubní technik a předmět kreslení, modelování v Itálii a v České republice.

V první části mé práce se zaměřuji na realie a historii České republiky a Itálie, dále na vzdělávací systém v těchto zemích. Definuji také náplň a význam komparativní pedagogiky a systém ISCED, který slouží jako nástroj vhodný pro shromažďování, zpracovávání a zpřístupňování vzdělávacích statistik jak v jednotlivých zemích, tak v mezinárodním měřítku.

Hlavní část mé práce je zaměřená na obor zubní technik v České republice a v Itálii, především na odbornou stránku a praktickou výuku. Popisuji učební plán, vzdělávací program, podmínky přijímacího řízení na školy, organizaci studia, průběh maturitních zkoušek a vykonávání povolání zubní technik bez odborného dohledu.

V závěrečné části pak komparuji obory zubní technik v České republice a v Itálii a popisuji a porovnávám předmět kreslení, modelování se zaměřením na rozdíly, které jsem vyzorovala.

2 Česká republika

2.1 Realie

Česká republika se nachází ve střední Evropě a sousedí se čtyřmi státy. Na západě je to Německo, na severovýchodě Polsko, na jihovýchodě Slovensko a jižní hranici sdílí s Rakouskem. Celková rozloha republiky je 78,84 tis km².

2.1.1 Krajina a podnebí

Z geomorfologického pohledu se nachází na rozhraní dvou horských soustav. Západní a střední část vyplňuje Česká vysočina, mající převážně ráz pahorkatin až vrchovin (Šumava, Český les, Krušné hory, Děčínská vrchovina, Jizerské hory, Krkonoše, Orlické hory, Králický Sněžník, Jeseníky, Českomoravská vrchovina). Do východní části státu zasahují Západní Karpaty (Moravskoslezské Beskydy, Bílé Karpaty, Javorníky). Podnebí je v Česku mírné. Významné je zemědělství, jehož rostlinná i živočišná výroba téměř uspokojí domácí poptávku. Zemědělská půda tvoří 4,3 mil. ha, z toho orná půda 3,1 mil. ha, lesní půda 2,6 mil. ha. Pěstuje se pšenice, ječmen, kukuřice, brambory, luštěniny, cukrovka, píce, řepka, mák, len, krmná řepa aj. Svůj význam si udržuje pěstování chmele, vína, ovoce a zeleniny. Typické je střídání čtyř ročních období. Největší vliv na podnebí má nadmořská výška a reliéf krajiny.

Státy světa: mapy, státní symboly, základní údaje, obyvatelstvo, hospodářství, státní zřízení, historie, hlavy států. Havlíčkův Brod: Fragment, 2001. ISBN 8072004360.

2.1.2 Obyvatelstvo

Obyvatel České republiky přibývá. V roce 2015 vzrostl jejich počet na 10 553,8 tisíc. Za růstem však nestojí vyšší počet narozených, ale příchozí ze zahraničí.

Český statistický úřad Petra Báčová tisková mluvčí ČSÚ. 21. března 2016

[cit. 2017 02. 02.] [online] dostupné na:

<https://www.czso.cz/csu/czso/cri/pohyb-obyvatelstva-4-ctvrtleti-2015>

2.1.3 Historie

České země mají bohatou historii, zažívaly období rozkvětu v období vlády krále Karla IV., který byl českým králem (1346-1378) a poté i římským císařem. Přišla i smutná období rekatolizace českých protestantů po prohrané bitvě na Bílé hoře (8. 11. 1620), kdy Habsburkové získali na české země dědičné právo.

Světlejší okamžiky do života obyčejných lidí přinesly až reformy Josefa II. na konci 18. století. Jednalo se o toleranční patent (náboženskou toleranci), zrušení nevolnictví a tím i lepší přístup dětí ke vzdělání.

Po porážce Rakouska-Uherska 28. října 1918, v první světové válce, se české země oprostily od rakouské nadvlády a staly se základem nově vznikajícího Československa. Hlavním městem byla Praha, kde vznikala ministerstva a další důležité státní úřady. Tzv. „první republika“ však měla svobodné trvání pouhých dvacet let, než ji v roce 1938 zradily státy účastněné Mnichovské dohody. Byla to dohoda mezi Německem, Itálií, Francií a Velkou Británií o odstoupení pohraničních území Československa Německu. 16. 3. 1939 vznikl Protektorát Čechy a Morava. Československo bylo v květnu 1945 osvobozeno spojenci.

V únoru 1948 vyhrála ve volbách komunistická strana a země se stala součástí východního bloku. V listopadu 1989 byla nastolena demokracie. Komunistická strana Československa přestala hrát vedoucí úlohu. V lednu 1993 se Československo rozdělilo na Českou a Slovenskou republiku. Česká republika se postupně přibližuje státům západní Evropy. Do NATO vstoupila 12. 3. 1999, do Evropské unie vstoupila 1. 5. 2004.

2.1.4 Hospodářství a státní zřízení

Česká republika vznikla rozdělením Československa na Českou a Slovenskou republiku v roce 1993. Dnes patří k nejvyspělejším zemím bývalého sovětského bloku, s vysoce rozvinutým průmyslem. Hlavními průmyslovými oblastmi jsou Praha, Ostravsko a Plzeňsko, střední a menší průmyslové podniky se nacházejí na celém území státu.

Státní zřízení. Česko je parlamentní republika, zákonodárná moc náleží dvoukomorovému Parlamentu, složenému z poslanecké sněmovny a Senátu.

Státy světa: mapy, státní symboly, základní údaje, obyvatelstvo, hospodářství, státní zřízení, historie, hlavy států. Havlíčkův Brod: Fragment, 2001. ISBN 8072004360.

2.2 Vzdělávací systém v České republice

V České republice jsou školy spravovány v rámci veřejné správy, pravomoci jsou rozděleny mezi ústřední řídicí orgány, kraje a obce. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy řídí výkon státní správy ve školství a odpovídá za stav, koncepci a rozvoj vzdělávací soustavy; rozděluje finanční prostředky ze státního rozpočtu, stanovuje kvalifikační předpoklady a pracovní podmínky učitelů, určuje rámcový obsah předškolního až středního vzdělávání a na terciární úrovni schvaluje vzdělávací/studijní programy škol.

Kraje odpovídají za vzdělávání, které je realizováno na jejich území, zajišťuje občanům podmínky pro vzdělávání, které by měly být v souladu se zájmy občanů, s potřebami trhu práce v kraji, s celkovým rozvojem spravovaného území.

Kraj proto může zřizovat:

- střední školy;
- vyšší odborné školy;
- základní umělecké školy;
- základní školy speciální;
- jazykové školy s právem jazykové zkoušky;
- mateřské, základní, střední školy a školská zařízení pro děti a žáky se zdravotním postižením;
- školy při zdravotnických zařízeních;
- školská výchovná a ubytovací zařízení a zařízení školního stravování;
- školská zařízení pro zájmové vzdělávání;
- dětské domovy;
- školská poradenská zařízení;

- popř. další školy či školská zařízení, která jsou většinou zřizovány obcemi či ministerstvem, pokud prokáže jejich potřebnost a schopnost je finančně zabezpečit.

Také obec je povinna na svém území zabezpečit dostupné školské služby, a to v souladu se zájmy obyvatel a potřebami trhu práce. Povinností obce je zajistit žákům a dětem, které mají trvalé bydliště na jejím území, popř. žijí v zařízeních pro výkon ústavní či ochranné výchovy na území obce, podmínky pro plnění povinné školní docházky a nově i podmínky pro plnění docházky do posledního ročníku mateřské školy.

Obce proto mají možnost zřizovat:

- základní školu;
- mateřskou školu;
- základní uměleckou školu;
- školské zařízení pro zájmové vzdělávání,
- popř. školy či školská zařízení, která jsou obvykle zřizovány jinými zřizovateli, pokud obec prokáže potřebnost a finanční zabezpečení takové instituce.

Školy, mají zpravidla právní (subjektivitu), jsou zaměstnavateli učitelů a zodpovídají za své hospodaření. Vyučují podle školních vzdělávacích programů vytvořených na základě centrálních rámcových vzdělávacích programů, resp. v případě vyšších odborných škol podle svých vzdělávacích programů akreditovaných ministerstvem. Kromě veřejných škol, zřizovaných kraji a obcemi, existují i školy státní (specifické, např. školy pro žáky se zdravotním postižením; školy policejní, vojenské atd.), soukromé a církevní.

Vysoké školy (ISCED 6–8) jsou zpravidla samostatné právnické osoby s vysokým stupněm autonomie. Do jejich samosprávné působnosti patří mj. pracovněprávní vztahy (včetně výše mezd), hospodaření a na základě akreditace i tvorba a

vysoké školy jsou zřizovány zákonem, soukromé školy musí mít ke svému působení státní souhlas.

Péče o děti do 3 let je poskytována mimo vzdělávací systém, a to především soukromými subjekty; od roku 2020 však budou do mateřských škol přijímány již děti dvou leté.

Školy uskutečňují vzdělávání podle vzdělávacích (studijních) programů; jejich náležitosti jsou definovány ve školském zákoně, resp. v zákoně vysokoškolském.

Školy se člení podle charakteru poskytovaného vzdělávání na tyto druhy:

- mateřské školy
- základní školy
- střední školy (gymnázia, střední odborné školy, střední odborná učiliště)
- konzervatoře
- vyšší odborné školy
- základní umělecké školy
- jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky
- vysoké školy

Uvedené školy jsou regulovány školským zákonem, s výjimkou vysokých škol, které upravuje zákon o vysokých školách.

Na předškolní vzdělávání podle školského zákona existuje právní nárok, a to pro děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky (od 5 let).

Od září 2017 bude vzdělávání pro pětileté děti povinné a nárok na přednostní přijetí ke vzdělávání ve spádové mateřské škole budou mít děti již od 4 let.

Povinnou školní docházku absolvuje většina populace společně na devítiletých základních školách. Malá část odchází po splnění jednotné přijímací zkoušky po pátém nebo sedmém ročníku na víceletá gymnázia. Národní testování na této úrovni probíhá pouze formou výběrových šetření.

Na střední školy žáci obvykle přecházejí až po 9. ročníku. Na výběr mají z mnoha oborů všeobecného i odborného zaměření různého stupně. Do maturitních oborů jsou žáci přijímáni na základě jednotné přijímací zkoušky. Maturitní zkouška má společnou (státní) a profilovou (školní) část. Závěrečnou zkoušku v oborech s výučním listem realizují školy podle jednotných centrálních zadání.

Kromě standardních vzdělávacích cest nabízejí střední školy získání kvalifikace v jiné než denní formě vzdělávání či rozšíření kvalifikace ve zkráceném či nástavbovém studiu.

Možné jsou také přestupy mezi různými obory. Česká republika se vyznačuje nízkou mírou předčasných odchodů ze vzdělávání (6,2 % v roce 2015).

Terciární úroveň vzdělávání nabízí široké možnosti akademicky i profesně zaměřeného studia, především na vysokých školách, ale také na školách vyšších odborných. Téměř třetina populace ve věku 30–34 let dosáhla terciárního vzdělání (30,1 % v roce 2015).

Stupně vzdělávacího systému:

2.2.1 Preprimární vzdělávání

Nejmladší děti mohou navštěvovat zařízení pro děti do 3 let nebo dětskou skupinu pro děti od 1 roku do 6 /7 let.

Preprimární vzdělávání neboli předškolní vzdělávání (ISCED 020) poskytují dětem ve věku 3 až 6 let mateřské školy. Děti v posledním ročníku mají na vzdělávání právní nárok. Docházka dosud není povinná, účast je však velmi vysoká. Od roku 2017 bude poslední rok předškolního vzdělávání povinný a nárok na přednostní přijetí ke vzdělávání ve spádové mateřské škole budou mít děti již od 4 let. Služba péče o dítě v dětské skupině je zaměřena na zajištění potřeb dítěte a na výchovu, rozvoj schopností, kulturních a hygienických návyků dítěte.

Předškolní vzdělávání v mateřské škole podle školského zákona podporuje rozvoj osobnosti dítěte předškolního věku, podílí se na jeho zdravém citovém, rozumovém a tělesném rozvoji a na osvojení základních pravidel chování, základních životních hodnot a mezilidských vztahů. Podrobnější cíle jsou dány základním vzdělávacím dokumentem – Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání, platným i pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Na jejich základě si školy vytvářejí školní vzdělávací programy. Pro dětskou skupinu byl schválen samostatný zákon, platný od 28. listopadu 2014. Obsahuje požadavky na zápis do evidence poskytovatelů, podmínky poskytování služby, včetně kvalifikace pracovníků, technické a hygienické požadavky. Stanovuje úhradu nákladů, počet dětí a povinnou dokumentaci (vnitřní pravidla, plán výchovy a péče, evidence dětí)

2.2.2 Primární vzdělávání

Při základních školách (ISCED 1+2) se mohou zřizovat přípravné třídy, odpovídající preprimární úrovni vzdělávání (ISCED 020). Jsou určeny dětem v posledním roce předcházejícím povinné školní docházce, kterým byl povolen odklad, a u kterých je předpoklad, že zařazení do přípravné třídy vyrovná jejich vývoj.

Povinná školní docházka začíná v 6 letech a trvá 9 let

Povinná školní docházka se vztahuje na státní občany České republiky, na občany členských států Evropské unie, na jiné cizince, kteří mají na území ČR trvalý nebo dlouhodobý pobyt, a na azylanty, na osoby požívající doplňkové ochrany a na účastníky řízení o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky.

Délka povinné školní docházky je stanovena školským zákonem. Činí devět let a začíná počátkem školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dovrší šestý rok věku. Realizuje se na základní škole (nebo v základní škole speciální či ve speciálních školách). Žáci, kteří jsou v průběhu plnění povinné školní docházky přijati na víceleté gymnázium nebo na víceletou konzervatoř, plní zbývající povinnou školní docházku na těchto školách.

Vůči soukromým a církevním školám vykonává působnost ve věcech povinné školní docházky Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. V praxi to znamená, že stát garantuje vzdělávání i na těchto školách za podmínky, že jsou zařazeny do rejstříku škol a školských zařízení, uznává vzdělání v těchto školách dosažené a zaručuje, že v případě obtíží příslušné školy budou žáci moci dokončit povinnou školní docházku ve veřejné základní škole.

2.2.3 Primární a nižší sekundární vzdělávání

Základní vzdělávání se zpravidla uskutečňuje v základních školách, které mají devět ročníků a člení se na první stupeň (primární úroveň) a druhý stupeň (nižší sekundární úroveň) spolu tvoří jednotnou strukturu. Věk žáků je obvykle 6 až 15 let. Nižší sekundární vzdělávání mohou poskytovat i víceletá gymnázia a osmileté konzervatoře.

Přechod na sekundární úroveň vzdělávání

Pokud žák není přijat do víceletých forem střední školy v průběhu základního vzdělávání, je předpokladem pro vstup do střední školy splnění povinné školní docházky.

Přechod do střední školy se může uskutečnit již po 5., popř. 7. ročníku základní školy, kdy mohou žáci přecházet na víceletá gymnázia. V roce 2015/16 to bylo 11 % věkové skupiny příslušné 2. stupni základní školy. Méně, než procento žáků bývá po 5. ročníku přijato do taneční konzervatoře. Základní vzdělávání podle školského zákona vede k tomu, aby si žáci osvojili potřebné strategie učení a na jejich základě byli motivováni k celoživotnímu učení, aby se učili tvořivě myslet a řešit přiměřené problémy, účinně komunikovat a spolupracovat, chránit své fyzické i duševní zdraví, vytvořené hodnoty a životní prostředí, být ohleduplní a tolerantní k jiným lidem, k odlišným kulturním a duchovním hodnotám, poznávat své schopnosti a reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o své další životní dráze a svém profesním uplatnění.

Podrobnější cíle jsou dány základním vzdělávacím dokumentem – Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání, platným pro vzdělávání v základní škole i na nižším stupni víceletých gymnázií. Pro osmileté konzervatoře byl vytvořen samostatný rámcový vzdělávací program, většina cílů je však společná. Na základě těchto programů školy vytvářejí školní vzdělávací programy, kde cíle konkretizují. Základní požadavky na poskytování základního vzdělávání vymezuje školský zákon schválený v září 2004 s platností od 1. 1. 2005.

2.2.4 Vyšší sekundární vzdělávání

Od roku 2005 je podle školského zákona střední škola druhem školy, který se člení na tři základní typy:

- gymnázium
- střední odborná škola
- střední odborné učiliště

Střední školy poskytují především vyšší sekundární vzdělávání (ISCED 3), které může být všeobecné nebo odborné (s vyšším či nižším podílem všeobecné složky), odborné obory převažují. Jde o vzdělávání postobligatorní – zahajuje se po ukončení povinné školní docházky, typicky v 15 letech, programy jsou dvou - až čtyřleté. Široké spektrum oborů několika úrovní, pokrývá vzdělávací potřeby prakticky celé populace 15–18letých. Některé střední školy (víceletá gymnázia) poskytují i všeobecné nižší sekundární vzdělávání.

Zákonnou podmínkou přijetí ke vzdělávání na střední škole (ISCED 3) je ukončení povinné školní docházky a splnění podmínek přijímacího řízení stanovených ředitelem školy. Některé obory jsou určeny těm, kteří neukončili úspěšně program základního vzdělávání a nezískali základní vzdělání, či absolventům základní školy speciální, kteří získali pouze základy vzdělání, resp. žákům s různým stupněm mentálního postižení. V rámci přijímacího řízení může být předepsána přijímací, případně talentová zkouška. Na nižší stupeň gymnázií se přijímají úspěšní absolventi 5., resp. 7. ročníku základní školy. U postsekundárního vzdělávání se podmínky k přijetí liší dle druhu vzdělávání (požaduje se střední vzdělání s maturitní zkouškou či s výučním listem).

Sekundární vzdělávání se uskutečňuje také v konzervatořích. Konzervatoře poskytují umělecké vzdělávání:

- v šestiletých programech, pro žáky s ukončenou povinnou školní docházkou (vyšší sekundární + terciární úroveň vzdělávání, ISCED 354+554)
- v osmiletých programech pro absolventy 5. ročníku základní školy (nižší sekundární až terciární úroveň vzdělávání, ISCED 244+354+554)

Vzdělávání se účastní jen malý počet žáků, přijatých na základě talentové zkoušky. Vzdělávání se zpravidla ukončuje absolutoriem, absolvent získává vyšší odborné vzdělání v konzervatoři (ISCED 554) a označení „diplomovaný specialista“ (DiS.). Žák může složit také (anebo) maturitní zkoušku, a získat tak střední vzdělání s maturitní zkouškou (ISCED 354).

Vzdělání v některém středoškolském oboru lze také získat po předložení souboru osvědčení o získání profesních kvalifikací. Tato osvědčení umožňují složit závěrečnou nebo maturitní zkoušku bez absolvování přípravy v rámci počátečního (školního) vzdělávání. Blíže viz Národní kvalifikační rámec a Odborné vzdělávání ve vzdělávání dospělých.

Střední vzdělávání poskytují střední školy ve všeobecných i odborných oborech. Střední školy nabízejí studijní programy v souladu se školským zákonem, § 58. Věk žáků je obvykle 15 až 18/19 let. Absolventi dosahují některého ze tří stupňů vzdělání:

- střední vzdělávání s maturitní zkouškou,
- střední vzdělávání s výučním listem
- střední vzdělání.

Střední vzdělání s maturitní zkouškou lze získat ve všeobecném (gymnázia a lycea) i odborném zaměření a je podmínkou přijetí do terciárního vzdělávání. Střední školy poskytují také nástavbové studium, které umožňuje absolventům oborů s výučním listem získat střední vzdělání s maturitní zkouškou, a zkrácené studium, ve kterém absolventi oborů s maturitní zkouškou a s výučním listem získávají vzdělání v jiném oboru.

Hodnocení výsledků žáka na vysvědčení se provádí na konci každého pololetí, a to klasifikací, slovně nebo kombinací obou způsobů. V případě použití klasifikace se žák v jednotlivých předmětech hodnotí těmito stupni prospěchu:

1 – výborný

2 – chvalitebný

3 – dobrý

4 – dostatečný

5 – nedostatečný

Není-li možno žáka hodnotit, uvede se nehodnocen(a), byl-li z předmětu (např. ze zdravotních důvodů) uvolněn, uvede se uvolněn(a).

U žáků denní formy studia se hodnotí i chování, a to stupni:

- 1 – velmi dobré;
- 2 – uspokojivé;
- 3 – neuspokojivé.

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- prospěl(a) s vyznamenáním, není-li klasifikace nebo slovní hodnocení po převodu do klasifikace v žádném povinném předmětu horší než stupeň 2 – chvalitebný a průměrný prospěch z povinných předmětů není horší než 1,5 a chování je hodnoceno jako velmi dobré; v oborech vzdělání skupiny Umění, užitě umění se dále vyžaduje v odborných předmětech prospěch 1 – výborný;
- prospěl(a), není-li klasifikace nebo slovní hodnocení po převodu do klasifikace v některém povinném předmětu vyjádřena stupněm 5 – nedostatečný;
- neprospěl(a), je-li klasifikace nebo slovní hodnocení po převodu do klasifikace v některém povinném předmětu vyjádřena stupněm 5 – nedostatečný nebo není-li žák hodnocen z některého předmětu na konci druhého pololetí;
- nehodnocen(a), pokud není možné žáka hodnotit z některého předmětu na konci prvního pololetí ani v náhradním termínu.

2.2.5 Terciální vzdělávání

Přehled terciárního vzdělávání

Terciární sektor vzdělávání se člení na vzdělávání vysokoškolské (ISCED 645, 7 a 8) a vyšší odborné (ISCED 655). Pojem terciární vzdělávání není v současné legislativě definován, přesto se v oficiálních dokumentech používá. K tomuto vzdělávání se uchazeč kvalifikuje získáním středního vzdělání s maturitní zkouškou (ISCED 344 či 354) a splněním požadavků přijímacího řízení stanovených příslušnou institucí.

Vysokoškolské vzdělávání se uskutečňuje na vysokých školách, které jsou nejvyšším článkem vzdělávací soustavy.

Vysokoškolské vzdělávání má třístupňovou strukturu:

- bakalářský studijní program (ISCED 645), v délce 3–4 roky
- magisterský studijní program (ISCED 7), v délce 1–3 roky (ISCED 747), resp. 4–6 let v případě programů nenavazujících na bakalářský program – nestrukturované studium (ISCED 746),
- doktorský studijní program (ISCED 844), v délce 3–4 roky.

Vysoké školy jsou veřejné, státní a soukromé. Dle vysokoškolského zákona se člení na univerzitní (24 veřejných, 2 státní a 3 soukromé), které realizují všechny tři stupně vzdělávání, a neuniverzitní (2 veřejné, 38 soukromých), které uskutečňují především bakalářské, případně i magisterské obory.

Podmínkou přijetí do bakalářského a do nestrukturovaného magisterského programu je střední vzdělání s maturitní zkouškou. Podrobnosti přijímacího řízení stanovuje vysoká škola, jeho součástí bývá přijímací zkouška. Vysokoškolské studium může mít formu studia prezenčního, distančního nebo kombinace obou. Studium se uskutečňuje podle studijního plánu v rámci akreditovaného studijního programu, akreditaci uděluje Národní akreditační úřad pro vysoké školství (Akreditační úřad). Studijní programy vysokých škol pokrývají téměř všechny vědní a umělecké oblasti. Každý studijní program je přiřazen jedné ze 37 zákonem stanovených oblastí vzdělávání. Tvorba a nabídka studijních programů patří k akademickým právům a svobodám vysokých škol (viz kapitola Správa a řízení na místní a/nebo institucionální úrovni), proto se také jejich počet i zaměření v čase mění.

Studium se řádně ukončuje v případě:

- bakalářského programu státní závěrečnou zkouškou, jejíž součástí je zpravidla obhajoba bakalářské práce, absolventi - získávají titul „bakalář“ (Bc.), v oblasti umění „bakalář umění“ (ve zkratce BcA.)
- magisterského programu státní závěrečnou zkouškou, jejíž součástí je obhajoba diplomové práce, absolventi nejčastěji získávají titul magistr (Mgr.), nebo inženýr (Ing.). Absolventi, kteří získali magisterský titul Mgr., obdrží v případě dodatečné státní rigorózní zkoušky v téže oblasti studia další akademický titul (viz sekce Programy druhého cyklu, Magisterské studijní programy), oddíl Certifikace

- doktorského programu, státní doktorskou zkouškou a obhajobou disertační práce, absolventi většinou získávají titul doktor (Ph.D.)

K 20. 1. 2016 činil celkový počet studentů vysokých škol 327 tisíc. V bakalářských studijních programech studovalo 194 tisíc (58 %), v navazujících magisterských 82 tisíc (25 %), v „dlouhých“ nestrukturovaných magisterských 32 tisíc (10 %) a v doktorských studijních programech 24 tisíc (7 %) studentů. Součet počtu studentů bakalářských, magisterských, "dlouhých" magisterských a doktorských programů je vyšší než celkový počet studentů. To je způsobeno tím, že někteří studenti studovali ve více studijních programech. (Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.)

Vyšší odborné vzdělání (ISCED 655) se získává zejména na vyšší odborné škole.

Vyšší odborné školy jsou veřejné, státní, soukromé či církevní. Podmínkou přijetí je střední vzdělání s maturitní zkouškou. Podrobnosti přijímacího řízení stavuje ředitel školy, jeho součástí může být přijímací zkouška. Vzdělávání zpravidla obsahuje teoretickou a praktickou přípravu. Může mít formu denní, večerní, dálkovou, distanční a kombinovanou (blíže viz Odborné vzdělávání, oddíl Vyučovací metody a formy). Studenti se dělí do studijních oddělení o počtu 10–40 studentů. Vzdělávací program podléhá akreditaci ministerstvem školství, které ji uděluje na základě kladného stanoviska Akreditační komise pro vyšší odborné vzdělávání.

Studium se řádně ukončuje absolutoriem, které se skládá ze zkoušky z odborných předmětů, zkoušky z cizího jazyka a obhajoby absolventské práce. Absolvent získává vysvědčení o absolutoriu, diplom absolventa a označení „diplomovaný specialista“ (DiS.).

Vyšší odborné vzdělání neumožňuje přístup do navazujícího magisterského studia, ke kterému je třeba ukončený bakalářský studijní program. Některé vysoké školy však nabízejí po přijetí do odpovídajícího bakalářského studijního programu možnost uznat předměty absolvované v programu vyšší odborné školy, a vystudovat tak bakalářský program v kratší době.

Specifickým druhem školy jsou konzervatoře, které uskutečňují nižší a vyšší sekundární a vyšší odborné (terciární) vzdělávání s uměleckým zaměřením.

Přechod na terciární úroveň vzdělávání

Předpokladem vstupu do veškerého terciárního vzdělávání je střední vzdělání s maturitní zkouškou (ISCED 344 nebo 354), popřípadě absolutorium na konzervatoři (ISCED 655). (Výjimku mohou činit umělecké obory vysokých škol; dodatečné složení maturitní zkoušky je však podmínkou pro udělení vysokoškolského titulu.)

Na terciární úrovni je prostupnost závislá na typu instituce: studium na vyšších odborných školách (ISCED 655) se při vstupu na vysokou školu dříve nezapočítávalo. Od roku 2004 vysoká škola může stanovit pro studenty nebo absolventy akreditovaného vzdělávacího programu na vyšší odborné škole odlišné podmínky při přijímání.

Eurydice [cit. 2017-02-05] [online] dostupné na:

https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/%C4%8Cesk%C3%A1-republika:N%C3%A1rodn%C3%AD_kvalifika%C4%8Dn%C3%AD_r%C3%A1mec

3 Itálie

3.1 Reálie

Italská republika [La Republica Italiana] se rozprostírá na Apeninském poloostrově, dále na ostrovech Sicílie a Sardinie a na dalších přilehlých menších ostrovech ve Středozezemním moři. Zaujímá plochu 301 225 km².

Státy světa: mapy, státní symboly, základní údaje, obyvatelstvo, hospodářství, státní zřízení, historie, hlavy států. Havlíčkův Brod: Fragment, 2001. ISBN 8072004360.

3.1.1 Krajina a podnebí

Z toho 35 % tvoří pohoří s nadmořskou výškou nad 700 m, 40 % vrchoviny a pouze 21 % nížiny. Hlavní rysy reliéfu krajiny tvoří Alpy, které zabírají široký oblouk na severu země; s nejvyšší horou Mont Blanc; ve střední části jsou to nižší Apeniny, které tvoří jakousi páteř celého poloostrova, a široké pláně Pádské nížiny. Podnebí se dělí do tří pásem: alpské na severu, které charakterizuje studené zimy a teplá léta; mírné kolem Pádské nížiny; kde jsou studené sychravé zimy a horká vlhká léta; a středozezemní zahrnující většinu území poloostrova a okolních ostrovů, pro které jsou typické mírné zimy a dlouhá, horká, suchá léta. Vegetace odpovídá místnímu podnebí i krajině. Na alpském severu rostou borové lesy, zatímco na jihu je vinná réva, olivy a ovocné stromy. JEPSON, Tim. *Itálie*. 2. vyd. Brno: CP Books, 2005. Velký průvodce National Geographic (CP Books). ISBN 8025107019.

3.1.2 Obyvatelstvo

K 1. lednu 2016 má Itálie 60 656 000 obyvatel, cizinci zahrnují 5 054 000 a představují 8,3 % z celkového počtu obyvatel. [cit. 2017-02-05] [online] dostupné na:

<https://www.istat.it/it/archivio/180494>

Istat - Istituto nazionale di statistica Via Cesare Balbo 16 00184 -

Roma tel. +39 06 46731

Většina obyvatel jsou katolíci. Italové žijí zejména ve velkých městech.

3.1.3 Historie

Ve starověku byla Itálie ve středu římské říše. Po jejím pádu (v roce 476) bylo její území součástí státu Odoakara, Ostrogótů, byzantského císařství, státu Langobardů a později i Franků. V roce 755 vznikl ve střední Itálii církevní stát (existoval do roku 1870). V roce 800 byla součástí státu Karla Velikého a od roku 962 Svaté říše římské národa německého. Do 18. století byla Itálie rozdrobena na malé státní útvary, z nichž největší byly Sicilské království, papežský stát, Sardinské království, Toskánské vévodství, Milánské vévodství, Benátská republika, Janovská republika.

Státy světa: mapy, státní symboly, základní údaje, obyvatelstvo, hospodářství, státní zřízení, historie, hlavy států. Havlíčkův Brod: Fragment, 2001. ISBN 8072004360.

V průběhu dějin byla tedy Itálie dlouho nesjednocená, (až do roku 1860) nedá se mluvit o jejím jednotném vývoji. Na jihu Itálie etnikum zahrnuje potomky Arabů, Řeků, Feničanů, Normanů, Španělů a mnoha dalších. Na severu Itálie je etnikum ovlivněno ze severozápadní strany vztahy s Francií, na severu je pro mnoho obyvatel mateřský jazyk němčina a na severovýchodě je etnikum i jazyk ovlivněno slovinskými prvky.

Hnutí za jednocení Itálie, v italštině označované jako Risorgimento (obrození) muselo překonávat spoustu překážek. Na severu většinu Lombardie a oblast Veneto ovládali Rakušané, ve střední Itálii vládl papež a Neapol a jih spadaly pod vládu Bourbonů. První pokusy o změnu se objevily během revolučních bouří, které zasáhly Evropu po roce 1848. Italské království bylo vyhlášeno v Turíně 14. března 1861. Benátky a oblast Veneto se připojily v roce 1866. Jako poslední byl v roce 1870 připojen Řím, který Francouzi opustili po své porážce v prusko-francouzské válce. O rok později byl Řím prohlášen hlavním městem nového státu. Prvním králem sjednocené Itálie byl Viktor Emanuel II. bývalý sardinský král.

Během první světové války zůstala Itálie neutrální, později se přidala ke spojencům, neboť ji lákaly zisky z dalších kolonií v Africe. Do roku 1925 vytvořil Mussolini fašistický stát a před hrozící válkou cílevědomě připravoval půdu pro spojenectví s nacistickým Německem. Itálie se s Německem spojila v roce 1940 v očekávání snadných územních zisků po vítězstvích Německa v Polsku a ve Francii. Ale italská armáda byla špatně připravena a neměla motivaci. V Řecku, Etiopii i jinde utrpěla veliké ztráty.

Tyto neúspěchy vyvrcholily při invazi spojenců na Sicílii v červenci 1943. V září bylo podepsáno příměří a Mussolini byl uvězněn.

Po druhé světové válce bylo v národním referendu rozhodnuto, že se Itálie změní z monarchie na republiku.

Itálie byla jedním ze zakládajících členů NATO. Tento vojenský pakt vznikl 4. dubna 1949 podpisem severoatlantické smlouvy. Zapojení země do hlavního proudu evropského dění bylo v roce 1957 symbolicky potvrzeno tzv. Římskou smlouvou, na jejímž základě byla vytvořena Evropská unie. Itálie se stala jednou z šesti zakládajících zemí.

JEPSON, Tim. *Itálie*. 2. vyd. Brno: CP Books, 2005. Velký průvodce National Geographic (CP Books). ISBN 8025107019.

3.1.4 Hospodářství a státní zřízení

Itálie je vysoce rozvinutou průmyslovou zemí. Jsou pro ni typické značné disproporce a v hospodářské úrovni mezi severní částí a (rozvinutý průmysl, intenzivní zemědělství) jižní částí země (pozůstatky feudalismu, zaostalé zemědělství, nepatrný průmysl). Itálie není soběstačná v produkci obilí a v živočišné výrobě, může však vyvážet jižní ovoce. Pěstuje se pšenice, kukuřice, rýže, vinná réva (20 % světové sklizně), olivy (18 % světové sklizně). Dopravní síť je nejhustší v severní Itálii. Doplňující význam má námořní a letecká doprava

Itálie je republika s parlamentním kabinetním systémem, unitární stát se silnou místní autonomií. Zákonodárnou moc má dvoukomorový parlament, složený z Poslanecké sněmovny a Senátu. Volební období obou komor parlamentu je pět let. Předseda vlády jmenuje prezidenta po dohodě s parlamentní většinou.

Stát se člení na 20 autonomních regionů, které mají své zákonodárné orgány, regionální rady a své výkonné orgány, výkonné výbory.

Státy světa: mapy, státní symboly, základní údaje, obyvatelstvo, hospodářství, státní zřízení, historie, hlavy států. Havlíčkův Brod: Fragment, 2001. ISBN 8072004360.

3.2 Vzdělávací systém v Itálii

Školní rok začíná 1. září a končí 31. srpna. Školní rok musí mít nejméně 200 školních dnů. Školní rok může být rozdělen do dvou nebo tří období (nebo čtyři měsíce), kdy dochází k hodnocení žáků, Časový harmonogram hodnocení rozhoduje Rada učitelů každé školy.

V Itálii je systém vzdělávání a odborné přípravy organizován v souladu se zásadami subsidiarity a autonomie vzdělávacích institucí. Stát má legislativní pravomoc s ohledem na "obecné standardy v oblasti vzdělávání" a stanovuje výkonnou moc regionům, které jsou zodpovědné na celém území státu za dodržování zásad při výkonu svých pravomocí.

Povinná školní docházka trvá 10 let, od 6 do 16 let, zahrnuje osm let prvního cyklu vzdělávání a první dva roky druhého cyklu (DM 139/2007). Kdo uzavřel první cyklus vzdělávání, poslední dva roky povinného vzdělávání (14 až 16 let), lze dokončit na střední škole druhého stupně, státní jurisdikci (vyšší školy technické a odborné ústavy), nebo v odborném vzdělávání či v přípravě k regionální kompetenci (zákon 133/2008). Kromě toho všichni mladí lidé musí absolvovat vzdělávání a odbornou přípravu po dobu nejméně 12 let, pro získání tříleté kvalifikace do osmnácti let věku (zákon 53/2003). Mladí lidé ve věku 15 let, mohou splnit poslední rok povinné školní docházky rovněž prostřednictvím učňovské smlouvy za předpokladu dohody mezi regiony, Ministerstva práce, Ministerstva školství a sociálních partnerů (zákon 183/2010).

Školy v Itálii jsou z velké části státní. Nestátní školy mohou být soukromé nebo zcela soukromé. Soukromá škola je uznána školou provozovanou soukromými osobami nebo místními orgány (obcemi a kraji), na základě splnění specifických podmínek (zákon č. 62/2000). Soukromé školy vykonávají veřejnou funkci a jsou oprávněny k vydávání certifikátů se stejnou právní hodnotou jako školy státní. Zcela soukromé školy jsou mimo vzdělávací systém a nemohou poskytnout certifikáty s právní hodnotou.

Státní školy jsou financovány prostřednictvím prostředků poskytnutých z rozpočtu Ministerstva školství.

Soukromé školy z důvodu své veřejné funkce v rámci národního vzdělávacího systému, obdrží finanční prostředky na základě konkrétních kritérií a parametrů (ministrské vyhlášky ze dne 21. května 2007). Tyto prostředky jsou vypláceny přednostně školám, které nemají zisk.

Pokud jde o financování odborného vzdělávání a regionálních kurzů (IEFP), existují různé zdroje v závislosti na typ kurzu. Jsou poskytovány regiony nebo provinciemi, nebo to jsou prostředky přidělené Ministerstvem práce nebo školství. Vyšší technické vzdělání je financováno státem za pomoci regionů.

Stát přímo financuje univerzity a AFAM instituce (konzervatoře a umělecké školy) prostřednictvím finančních prostředků poskytnutých v rozpočtu Ministerstva školství, univerzity a výzkumu.

Stát poskytuje finanční prostředky přímo na administrativu a výuku, regiony zajišťují poskytování služeb – dopravu, zajišťují provoz jídelen, pracovní sešity na základní škole, poskytují finanční příspěvky finančně slabým a asistenční službu hendikepovaným. Zápisy, mateřská škola a povinná školní docházka jsou zdarma. Na střední škole druhého stupně žáci hradí poplatky za zápis, zkoušky a provoz laboratoří. Stát finančně podporuje vysoké školy prostřednictvím finančních prostředků plánovaných ve státním rozpočtu, které jsou rozdělovány mezi jednotlivé univerzity.

Regiony mají souběžné zákonodárnou moc ve vzdělávání, zejména v oblasti odborného vzdělávání. Školy mají autonomii v oblasti výuky, organizace výzkumu, testování a vývoje. Vzdělávací systém je v současné době organizováno takto:

3.2.1 Preprimární vzdělávání

Mateřská škola je v Itálii pro děti od 3 do 6 let. Docházka není povinná, pouze doporučovaná. Do mateřské školy mohou být zapsány pouze děti, kterým bude 31.12. toho samého školního roku 3 roky. Školská rada určuje časový harmonogram, školky jeho didaktickou náplň. Mateřské školy jsou otevřeny od 1.9. do 30.6. Učitelé musí mít vysokoškolské vzdělání.

3.2.2 Primární vzdělávání

Primární škola je povinná. Zahrnuje dva cykly základního vzdělávání trvajících celkem osm let. Tyto dva cykly jsou rozděleny takto - základní škola (celkem 5 let) pro děti od 6 do 11 let a střední škola nižšího stupně (celkem 3 roky) pro děti ve věku 11 a 14 let.

Do primární školy jsou přijaty děti, kterým bude 31.12. toho samého školního roku 6 let. Počínaje školním rokem 2013/2014, platí pro všechny třídy základní školy nová časová organizace, definované na týdenní bázi (nařízení prezidenta 89/2009).

Podle nové časové organizace, mají základní školy následující možnosti:

1. doba 24 hodin týdně
2. doba 27 hodin týdně
3. doba až 30 hodin týdně, včetně dobrovolných volitelných aktivit oproti plánovanému času 27 hodin týdně (až do dalších tří hodin týdně)
4. doba 40 hodin týdně, včetně oběda, odpovídá plnému úvazku

Během zápisu mohou rodiče zvolit vyhovující časový harmonogram, školy se tak mohou přizpůsobit požadavkům rodin.

Tabulka 1 Týdenní časový plán, dotace 24 hodin

Níže uvedená tabulka ukazuje příklad týdenního časového plánu na základě hodinové dotace 24 hodin. Časový harmonogram dnů v týdnu.

	Ranní škola	Vyučování	Oběd	Vyučování	Odpolední vyučování
Pondělí	7.00-8.20	8.20-12.20	-	-	-
Úterý	7.00-8.20	8.20-12.20	-	-	-
Středa	7.00-8.20	8.20-12.20	-	-	-
Čtvrtek	7.00-8.20	8.20-12.20	-	-	-
Pátek	7.00-8.20	8.20-12.20	-	-	-
Sobota	7.00-8.20	8.20-12.20	-		

Tabulka 2 Týdenní časový plán, dotace 27 hodin

Níže uvedená tabulka ukazuje příklad týdenního časového plánu na základě hodinové dotace 27 hodin. Časový harmonogram dnů v týdnu.

	Ranní škola	Vyučování	Oběd	Vyučování	Odpolední Vyučování
Pondělí	-	8.00-13.00	13.00-14.00	14.30-16.30	16.30-17.30
Úterý	-	8.00-13.00	-	-	13.00-14.00
Středa	-	8.00-13.00	-	-	13.00-14.00
Čtvrtek	-	8.00-13.00	-	-	13.00-14.00
Pátek	-	8.00-13.00	-	-	13.00-14.00
Sobota	-	-	-	-	-

Počet povinných vyučovacích hodin ročně je 891, což vychází průměrně na 27 hodin týdně. Studium na primární škole je rozděleno do jednoho roku a dvou dvouletých období. Základní škola má povinnost žáky naučit základům vzdělání a položit základ aktivního občanství, rozvíjet smysl pro získávání vlastních zkušeností. Vyučované předměty jsou: italština, angličtina, dějepis, zeměpis, matematika, vědy, informační technologie, hudba, umění a kreslení, tělesná výchova, katolické náboženství. Novým prvkem je spojení výuky angličtiny a informační technologie. Žáci jsou hodnoceni čtvrtletně (nejlepší známkou je deset) a na konci školního roku. Hodnocení může být i ústní, záleží na dohodě Rady učitelů jednotlivých škol. Maximální počet žáků ve třídě je 27, počet 20 žáků ve třídě je tehdy, je-li přítomen hendikepovaný žák. Minimální počet žáků ve třídě je 15. Ve školách působících v horských městech nebo na malých ostrovech je minimální počet žáků pro zřízení třídy snížen na 10. Učitelé na základních školách jsou všeobecně zaměřeni, To znamená, že mohou učit všechny předměty. Počet učitelů v jedné třídě se liší podle organizace každou hodinu.

3.2.3 Sekundární vzdělávání

Zahrnuje vzdělávání na střední škole prvního stupně a střední škole druhého stupně.

3.2.3.1 Nižší sekundární vzdělání (prvního stupně)

Po reformě vzdělávacího systému zavedeného zákonem 53/2003 a následné vyhlášky 59/2004 se dřívější název střední škola nižšího stupně změnil, nyní má název sekundární úroveň I. Spolu s primární školou tvoří základní povinné vzdělávání. Sekundární vzdělávání prvního stupně "je zaměřeno na posílení schopnosti studovat samostatně a posilovat dovednosti a sociální interakce. Školy mají povinnost zápisu pro studenty, kteří jsou držiteli závěrečného vysvědčení na konci primární školy. Studium je rozděleno do dvou dvouletých období a třetího roku. Třetí rok studia má za cíl upevnit nabyté vědomosti a dovednosti a pečlivý výběr pokračování ve vzdělávání. Povinný roční časový harmonogram je 990 hodin (30 hodin týdně). Školy začínají cca 1.9. a končí 15. června. Známkování je stejné jako na primární škole. Na konci třetího roku studia složí žáci státní zkoušku (l'esame di Stato conclusivo del primo ciclo di istruzione).

3.2.3.2 Vyšší sekundární vzdělání (druhého stupně)

Pro dokončení povinné školní docházky jsou vyžadovány první dva roky vyššího sekundárního vzdělání, které tvoří spolu s povinnými osmi lety primárního a nižšího sekundárního cyklu deset let povinné školní docházky (6 až 16 let). Středoškolské vzdělání druhého stupně na základě státní příslušnosti poskytuje všeobecné vzdělávání, případně i odborné vzdělávání. Celková doba trvání 5 let (14 až 19 let)

Všeobecná gymnázia jsou určena k přípravě studentů na studia na vysoké škole a pracovní schopnosti prostřednictvím získaných dovedností, schopností a znalostí. Poskytují studentům kulturní a metodologické nástroje pro rozvoj kritického pohledu na design. Dále existují gymnázia jazyková, přírodovědná, humanitní.

Technická gymnázia mají obecný cíl poskytnout studentům solidní kulturní, vědeckou a technologickou základnu v ekonomických a technologických odvětvích, pro uplatnění v technických profesích, připravují na studium na technických univerzitách.

Vyučované předměty prvního dvouletého cyklu pro technické školy (platí pro všechny obory): italština, dějepis, chemie, zeměpis, cizí jazyk, matematika, fyzika, přírodní vědy, tělesná výchova, náboženství nebo alternativní předmět (volitelný). Další předměty a cvičení jsou již zaměřeny na jednotlivé obory.

Odborné školy neboli školy pro přípravu k povolání a umělecké školy mají obecný cíl poskytnout studentům solidní všeobecné a odborné základy pro různá odvětví, služby, průmysl a řemesla za účelem rychlého vstupu do světa práce. Odborné školy umožňují přístup k univerzitnímu a k vyššímu odbornému vzdělání, pokud studenti dokončí druhý stupeň sekundárního vzdělání. Studenti na Odborných školách a Konzervatořích získají kvalifikaci po třech letech studia, kdy složí kvalifikační zkoušku, na konzervatoři získají diplom mistra umění. Mohou jít pracovat, nebo mohou pokračovat ve studiu na téže škole, či studium dokončit na škole jiné, pokud jim nevyhovuje obor, který si vybrali.

V prvních třech letech (kvalifikačního tříletého období) jsou vyučované společné předměty na všech oborech celkem 22 hodin týdně v prvních dvou letech a 12/15 hodin týdně v třetím roce, jsou: italština, dějepis, cizí jazyk, právo a ekonomie, matematika a počítačové vědy, věd o zemi a biologie, tělesná výchova, náboženství (volitelně). Další předměty jsou již zaměřeny na jednotlivé obory, je to 14 hodin týdně v prvních dvou letech a v 21/24 hodin ve třetím ročníku. K dispozici jsou také čtyři hodiny, které mají být naprogramovány nezávisle (prohlubují oblast odborných znalostí) a pro poradenské činnosti.

Odborné vzdělávání na regionální úrovni (IFP) je realizováno prostřednictvím tříletých a čtyřletých kurzů s cílem získat určitou kvalifikaci pro studenty, kteří absolvovali první cyklus vzdělávání a chtějí splnit povinnou školní docházku odborným výcvikem, nebo dokončit vzdělávání na vyšší technické škole.

Odborný výcvik může být realizován i vzdělávacími agenturami na území regionu, nebo na odborných školách s přihlédnutím na regionální pokyny. Poskytují zprostředkování certifikátů, uznávají kredity předchozího vzdělání a pomáhají při přechodu na jiný typ kurzu. Tyto kurzy trvají kratší dobu než školy podobného typu vzdělání. Jsou zaměřeny zejména na semináře a stáže, jejich cíl je brzký vstup do světa práce.

Podle dohody mezi státem a regiony (27.7.2011), jsou poptáváni odborníci, kterých je na trhu práce nedostatek.

Regiony organizují krátké kurzy (400-800 hodinách) odborného vzdělávání po maturitě/po kvalifikaci, jsou nazývány " kurzy druhé úrovně". Většinou jsou financovány z Evropského fondu S a jsou zaměřeny na získání odborné dovednosti s vysokými teoretickými, technickými a technologickými požadavky, včetně praktické práce a zkušeností v podniku, aby vyhovovaly potřebám profesionální oblasti. Nabízejí řadu různých příležitostí, např. i obchodní možnosti.

Zákon ze dne 28. března 2003, č. 53 (vzdělávací reforma) Legislativní nařízení č. 59/20

3.2.4 Postsekundární vzdělávání

Systém vzdělávání a vyšší odborné vzdělávání připravuje odborníky v post-sekundární úrovni s cílem uspokojit poptávku veřejných a soukromých podniků, zejména s ohledem na systém služeb a výrobních sektorů s technologickými inovacemi a trh podle priorit stanovených regionální hospodářské plánování.

3.2.4.1 Vyšší technické vzdělání

Postsekundární, nikoli terciární vzdělávání, nabízí dvě různé kvalifikace vyššího odborného vzdělávání. Vyšší odborné vzdělání nabízejí Vysoké školy technické a Vysoké umělecké školy s hudebním vzděláním (AFAM). Vyšší vzdělávání je organizováno v prvním, druhém a třetím cyklu na základě Boloňského procesu.

Vyšší školy technické jsou součástí vzdělávacího systému od školního roku 2011/2012 jako neuniverzitního terciárního vzdělávání v krátkém cyklu. Kurzy ITS (Vysokých škol technických), které jsou přístupné s horním vzdělání kvalifikaci sekundární, mají obvykle termín 4 semestry (1800/2000 hodin), nejdéle může trvat 6 semestrů. Kurzy IFTS (Vysokých škol technických pro mezibankovní platby) trvají 2 semestry (800/1000 hodin).

Podmínky přijetí jsou takové: do kurzů ITS (Vysokých škol technických), jsou přijati mladí i dospělí, zaměstnaní, nebo nezaměstnaní, kteří mají vysvědčení o maturitní zkoušce. Do kurzů IFTS (Vysokých škol technických pro mezibankovní platby) jsou

přijati studenti s maturitním vysvědčením z technické školy a studenti, kteří byli přijati do pátého ročníku gymnázia.

Získané dovednosti jsou prověřeny zkušební komisí, která je složena ze zástupců školy, univerzity, odborných učitelů a odborníků ze světa práce. Úspěšná zkouška vede k získání Vyššího technického diplomu.

3.2.4.2 Odborná příprava druhého stupně

Veškeré informace o kurzech, které vedou k dosažení diplomu kvalifikace podmínkách a přijetí, lze získat na Pracovišti odborného vzdělávání regionů a provincií, na regionálních úřadech práce a v Centrech zaměstnání.

Poptávka po těchto kurzech je obvykle větší než nabízené množství míst. Přijímací zkoušky jsou formou testu či pohovoru, některé kurzy vyžadují maturitní vysvědčení. Pořadatelé obvykle výzvu k zapsání do kurzu zveřejní v národním či místním tisku. Tyto kurzy nabízejí účast i cizincům žijícím v regionu.

3.2.5 Terciální vzdělávání

Vysokoškolské vzdělání je poskytováno těmito typy institucí: Univerzitami, Vysokými uměleckými školami (AFAM) a Vysokými školami technickými (ITS).

3.2.5.1 Terciální vzdělávání univerzitní

Nařízení 509 ze dne 3. listopadu 1999, která představuje základní listinu autonomie univerzity, definuje nový systém univerzitní výuky. Univerzity jsou instituce samosprávy, přijímají její stanovy a volí své řídicí orgány (například rektora, akademický senát a správní radu) a vzdělávací a výzkumná pracoviště.

Úplný seznam kurzů bakalářského i magisterského studia je průběžně aktualizován na <http://offf.miur.it>.

Všichni studenti musí platit školné, jehož výše souvisí s příjmy rodiny a také regionální daň za právo na vzdělání zřízené podle zákona 549 z roku 1995, která je prostředkem regionů k poskytování stipendií a studentských půjček. Každá univerzita má možnost autonomním způsobem určovat počet studentů, kteří jsou osvobozeni od placení daní, vzhledem k jejich zásluhám a příjmům. Finanční podpora je poskytována ve formě dotací,

půjček, nebo ve formě studentských služeb, jako je bezplatné ubytování a strava. Knihy a učební materiály si hradí studenti sami.

Podmínkou přijímacího řízení je předložení maturitního vysvědčení a dále se řídí ministerskými vyhláškami v oblasti pedagogické autonomie (DM 509/1999 a 270/2004 DM), které stanovují vysokým školám povinnost ověřovat a požadovat odpovídající znalosti a schopnosti ke studiu během přijímacího řízení.

Každý kurz studijního plánu je zakončen složením zkoušky. Tyto zkoušky mohou být písemné, praktické a ústní. Hodnocení je vyjádřeno body 18/30. 18 je nejnižší počet bodů pro vykonání zkoušky. Zkouška pro dosažení bakalářského titulu, nebo magisterského probíhá za přítomnosti Zkouškové komise, kde studenti představí svou závěrečnou práci v psané formě podle univerzitních předpisů. Závěrečné hodnocení bere v úvahu známky získané z předchozích zkoušek a kvalitu závěrečné práce. Hodnocení je vyjádřeno body 66/110 hlasováním. Maximální počet bodů je 110 (s vyznamenáním).

Vysoké školy poskytují následující kvalifikace uvedené v cyklech definovaných podle Boloňského procesu:

3.2.5.2 Terciální vzdělání univerzitní prvního stupně

Laurea (bakalář), odpovídá kvalifikaci prvního cyklu, kterou student získá na závěr tříletého průběhu studia (180 kreditů);

3.2.5.3 Terciální vzdělání univerzitní druhého stupně

Laurea specialista (magistr), odpovídá kvalifikaci druhého cyklu, kterou student získá na závěr dvouletého studia (120 ECTS) nebo 5-6 let prvního cyklu (300-360 CFU): Univerzitní mistr první úrovně. Tyto kurzy jsou určeny pro ty, kteří chtějí získat titul druhého stupně úrovně.

3.2.5.4 Terciální vzdělání univerzitní třetího stupně

PhD, odpovídá postgraduální kvalifikaci. Třetí cyklus nabízí kurzy Dottorato di ricerca (Doktor věd), u nás známý jako PhD kurzy. Studium trvá po dobu tří let.

3.2.6 Terciální vzdělání neuniverzitní

Instituce, které tvoří systém terciálního neuniverzitního vzdělávání AFAM jsou: Akademie výtvarných umění, Národní akademie dramatického umění, Vysoké školy umělecko-průmyslové, Hudební konzervatoř, Taneční konzervatoř, Hudební ústav AFAM má právní postavení a statutární autonomii pro výuku, vědecký výzkum, administrativu a finance. Zápis do těchto vysokých škol není zdarma, výši poplatku stanovují jednotlivé instituce. Stát poskytuje finanční podporu ve formě grantů. Učebnice hradí studenti, cvičebnice jednotlivé instituce.

Podmínkou přijímacího řízení je předložení maturitního vysvědčení (pro obdržení akademického titulu první úrovně) a složení vstupních přijímacích zkoušek.

AFAM poskytuje následující kvalifikace uvedené v cyklech definovaných podle Boloňského procesu: Akademický titul první úrovně, což odpovídá kvalifikaci prvního cyklu, na konci tříletého průběhu studia (180 kreditů); Akademický titul druhé úrovně, která odpovídá kvalifikaci druhého cyklu, které vyšlo na konci dvouletého průběhu studia (120 kreditů); Akademický titul za výzkum a tvorbu, což odpovídá postgraduální kvalifikaci.

Akademický rok je stanoven pro každou jednotlivou univerzitu nebo AFAM instituci. Obecně řečeno, akademický rok začíná dne 1. listopadu a končí dne 31. října následujícího roku. Obvykle je rozdělen do dvou semestrů.

Vysoké školy technické (ITS) jsou vysoce specializované školy založené s cílem uspokojit poptávku po nových dovednostech a uspokojit vysoké nároky pocházející z podnikatelského světa, zejména v technických a technologických odvětvích.

Kromě Vysokých technických škol a institucí AFAM, existují i jiné specializované instituce, které nabízejí kvalifikaci v terciálním sektoru vzdělávání. Do těchto se mohou přihlásit uchazeči po ukončení sekundárního vzdělání druhého stupně prostřednictvím přijímacích zkoušek. Počet dostupných míst je omezen a je definován ročně. V některých případech je vyžadováno předchozí odborné vzdělání v příslušném odvětví. Tyto instituce vydávají kvalifikace a uznávají certifikace v rámci vzdělávacího systému, nespadají však pod Ministerstvo školství. Jejich nabídka není tedy podrobně popsána.

Mezi instituce, které nabízejí terciární vzdělávání patří: National School of Cinema (experimentální kinematografii Centre), archivní školy Paleografie a diplomatické, vojenské akademie (Academy Air Force v Pozzuoli, Accademia della Guardia di Finanza Academy).

Hodnocení učitelů zajišťuje zákon 107/2015, který říká, že "Dobrá škola", poskytuje hodnocení učitelů, které je zaměřené na podporu jejich zásluh. Vyhodnocení provádí ředitel školy na základě kritérií stanovených výkonným výborem pro hodnocení učitelů, který se nachází na každé škole. Školy uplatňují právní předpisy týkající se transparentnosti veřejné správy, což vytváří podmínky pro hodnocení výkonu a zlepšování. Od systému se také očekává, že odmění nejlepší výkony. Správní kontrola evidence vzdělávacích institucí je svěřena sboru auditorů. Jako součást odborného vzdělávání a kurzů odborné přípravy (OVP), Itálie stanovila svůj referenční bod školství a odborného vzdělávání (Národní referenční bod).

Zajištění kvality v oblasti vysokoškolského vzdělávání vychází z vyhodnocení interní a externí kontroly. Vnitřní hodnocení se provádí na univerzitách prostřednictvím práce vykonané hodnotícími skupinami, děkany a společnými výbory studentů a učitelů. Externí hodnocení je prováděno na vysokých školách Národní agenturou pro kontrolu vzdělávání.

Strutture dei istemi di istruzione e formazione in europa [online] [cit. 2017-02-25]

dostupné na:

http://www.indire.it/lucabas/lkmw_file/eurydice///STRUTTURE_2009_2010_IT.pdf

4 Komparace reálií a vzdělávacího systému v České republice a v Itálii

4.1 Komparativní pedagogika

Srovnávací pedagogika je vědní disciplína, která má poměrně dlouhou historii a která se v současné době velice rozvíjí a nabývá na významu. Má multidisciplinární charakter, je sycena i z jiných věd např. interkulturní psychologie, právní vědy, demografie, sociologie, ekonomie. PRŮCHA, Jan. Srovnávací pedagogika. Praha: Portál, 2006, 263 s. ISBN 80-736-7155-7. Definice komparativní pedagogiky podle Průchy:

„Vzdělání je jev, který je rozšířen v nějaké formě ve všech zemích světa, však v jednotlivých zemích může mít vzdělávání odlišnou podobu, zejména pokud jde o obsah a fungování vzdělávacích systémů. Tyto odlišnosti jsou způsobovány mnoha faktory, zejména historickým vývojem zemí, specifíčnostmi národních kultur, politickými, ekonomickými a demografickými faktory aj. Srovnávací (komparativní) pedagogika označuje jednak teorie, jednak výzkumné aktivity, které se zabývají zkoumáním charakteristik a fungováním vzdělávacích systémů různých zemí, jejich popisem, srovnáváním a hodnocením.“ (Průcha 2006, s. 19)

Významný představitel komparativní pedagogiky Američan W. W. Brickman, definoval srovnávací pedagogiku takto: *„Srovnávací pedagogika je analýza vzdělávacích systémů a problémů ve dvou či více zemích, a to v kontextu jejich historických, socioekonomických, politických, kulturních náboženských a jiných významných faktorů. Srovnávací pedagogika je interdisciplinární oblast výzkumu, která čerpá ze sociologie a ekonomie vzdělávacích procesů, z poznatků o jejich historickém vývoji a o současné vzdělávací politice.* (Průcha 2006, s. 35) PRŮCHA, Jan. Srovnávací pedagogika. Praha: Portál, 2006, 263 s. ISBN 80-736-7155-7.

4.2 Vzdělávací systémy v nové klasifikaci ISCED 2011

Mezinárodní standartní klasifikace vzdělávání – ISCED (International Standard Classification of Education) vypracována a vydána UNESCO v roce 1976, aby sloužila jako nástroj vhodný pro shromažďování, zpracovávání a zpřístupňování vzdělávacích statistik jak v jednotlivých zemích, tak v mezinárodním měřítku.

Mezinárodní klasifikace vzdělání ISCED 2011 používá trojmístný číselný kód. Od roku 2016 bude uvedena na všech dodatcích k osvědčení.

Do roku 2015 se údaj o úrovni ISCED na dodatcích uváděl podle klasifikace ISCED 97. Nová klasifikace je přesnější a používá trojmístný číselný kód. První číslo kódu označuje úroveň programu či dosaženého vzdělání (jejich počet je nyní 8), druhé číslo kódu označuje kategorii zaměření (všeobecné – 4, odborné – 5), třetí vypovídá o tom, do jaké míry program /dosažené vzdělání umožňuje další postup ve studiu. Nová klasifikace rozlišuje rovněž vzdělávací programy (ISCED 2011-P) a dosažené vzdělání (ISCED 2011 - A).

Mezinárodně srovnatelné údaje o úrovni vzdělání (podle ISCED i EQF) umožňují porovnání a porozumění kvalifikaci v cizí zemi, a jsou proto důležité pro každého, kdo hledá pracovní nebo studijní příležitosti v zahraničí.

Český statistický úřad [online] [cit. 2017-02-25] dostupné na:

https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace_vzdelani_cz_isced_2011

4.3 Komparace reálií

Jak vyplývá z předešlého textu, viz kapitoly 2.1 a 3.1, Itálie zaujímá svojí rozlohou plochu 301 225 km², Česká republika 78 840 km². Itálie je tedy téměř 4krát větší než Česká republika.

Itálie je poloostrov, Česká republika vnitrozemský stát. Podnebí v Itálii spadá do tří pásem, alpské na severu, mírné kolem Pádské nížiny a středomořské, které zahrnuje většinu území poloostrova. Oproti tomu v Česku je podnebí pouze mírné. To samozřejmě ovlivňuje pestrost sortimentu pěstovaných zemědělských produktů.

Počet obyvatel Itálie je 60 656 000, počet obyvatel České republiky je 10 553 800, Itálii je tedy téměř 6krát více.

Itálie má bohatou historii sahající až do starověku. V průběhu dějin byla Itálie na rozdíl od Českých zemí stále rozdrobena (až do roku 1860).

Česká republika se oprostila od nadvlády Rakouska vznikem nového státu zvaného Československo v roce 1918. Tomu předcházelo v českých zemích národní obrození, které probíhalo v letech 1773 (zrušení jezuitského řádu) – 1859 (pád Bachova absolutismu).

Hnutí za sjednocení Itálie je v italštině označováno jako obrození [risorgimento]. Sjednocování Itálie započalo rokem 1861, vyhlášením Italského království (první snahy o sjednocení však započaly již v období po revolučním roce 1848)) V obou zemích jsou patrné obrozenecké snahy, které vedly ke vzniku nového státního zřízení. V Itálii nejprve ke vzniku monarchie a po druhé světové válce v roce 1946 vyhlášením republiky. V českých zemích v roce 1918 vznikem samostatného státu.

Itálie i Česká republika jsou členy Evropské unie a NATO.

Obě země jsou hospodářsky vyspělé. V obou zemích má zákonodárnou moc dvoukomorový parlament, složený z Poslanecké sněmovny a Senátu.

4.4 Komparace vzdělávacího systému v České republice a v Itálii

Státní školy jsou v obou zemích financovány z rozpočtu Ministerstva školství, které dává výkonnou moc krajům a vytváří rámcové vzdělávací programy. V České republice zřizují mateřské a základní školy obce.

Preprimární vzdělávání je v obou zemích velmi podobné, kromě faktu, že je po učitelích mateřských škol v Itálii požadováno vysokoškolské vzdělání odpovídajícího charakteru.

Povinná školní docházka je v České republice stanovena na 9 let a spadá pod primární a nižší sekundární vzdělávání. V České republice se používá název základní vzdělání. V Itálii trvá 10 let a zahrnuje primární vzdělání v trvání pěti let a nižší sekundární vzdělání v trvání tří let (sekundární vzdělání prvního stupně) a dále dva roky vyššího sekundárního vzdělání (druhého stupně).

V Itálii se užívá termín pro primární vzdělání základní škola, pro sekundární vzdělání nižšího stupně střední škola nižšího stupně pro a sekundární vzdělání vyššího stupně střední škola vyššího stupně. Na závěr primárního a sekundárního vzdělání nižšího stupně musí italští žáci složit státní závěrečnou zkoušku (l'esame di Stato conclusivo del primo ciclo di istruzione). Vyšší sekundární vzdělání poskytují nejčastěji v současné Itálii gymnázia (licea). Dále pak technické školy [istituti tecnici] (střední průmyslové školy, střední ekonomické školy, střední námořní školy, střední zemědělské školy, střední školy cestovního ruchu atd.), dále pak odborné školy (školy pro přípravu k povolání) a školy pro odborné vzdělávání na regionální úrovni. Na odborných školách neboli na školách pro přípravu k povolání mohou studenti složit třetím rokem studia tzv. kvalifikační zkoušku a tím ukončit své vzdělání. Střední pedagogické vzdělání a střední zdravotní vzdělání je v Itálii posunuto na terciální úroveň. Pouze dva obory zdravotnicko sociálního zaměření [socio sanitari] zůstaly v Itálii na sekundární úrovni, jsou to obory vzdělání zubní technik a oční optik.

Gymnázia jsou v České republice, stejně jako v Itálii, nejžádanějšími školami. V České republice mohou žáci studovat i na osmiletých a šestiletých gymnáziích. Dále na čtyřletých gymnáziích, středních odborných školách a středních odborných učilištích.

Terciální vzdělání je v obou zemích velmi podobné a řídí se Boloňskou deklarací.

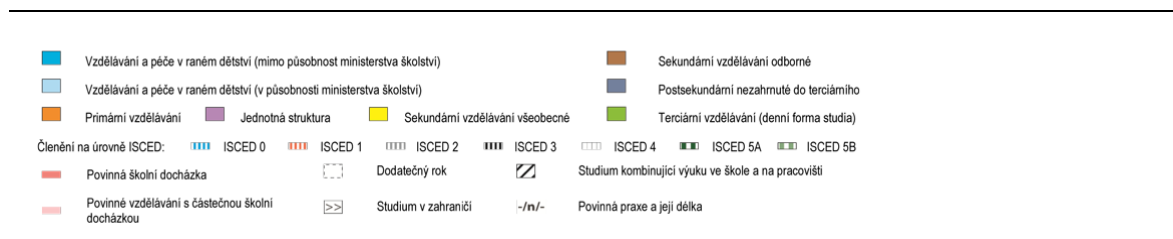
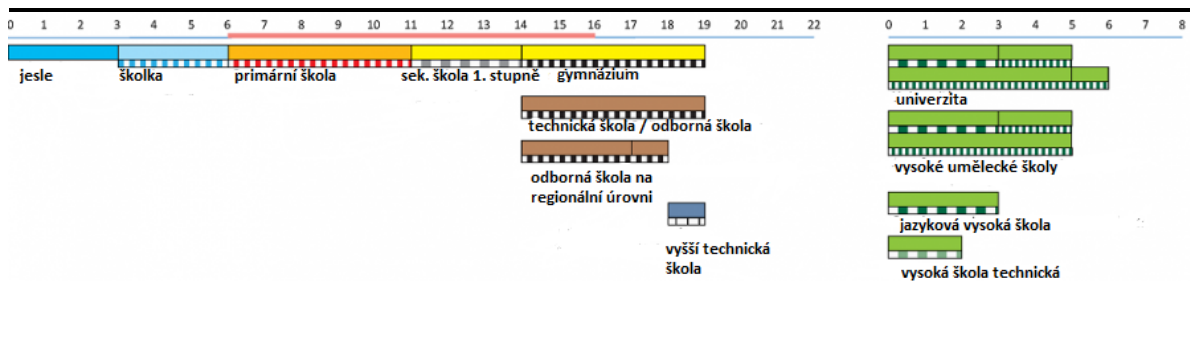
Tento záměr byl oficiálně potvrzen v r. 1999 prostřednictvím Boloňské deklarace, kterou podepsali zástupci 29 zemí, včetně České republiky (dnes už jde o 48 zemí).

Hlavním cílem deklarace bylo vytvořit do roku 2010 Evropský prostor vysokoškolského vzdělávání (EHEA), a to zavedením systému snadno srozumitelných a vzájemně srovnatelných diplomů, systému dvoustupňového studia (bakalářského a magisterského), systému kreditů (ECTS), podpory mobility prostřednictvím překonání legálních a jiných překážek volného pohybu občanů zapojených zemí, především ve věci studia, výuky a výzkumu, podpory spolupráce mezi zapojenými zeměmi v oblasti zajišťování kvality vysokoškolského vzdělání, podpory „evropského rozměru“ vysokoškolského vzdělání.

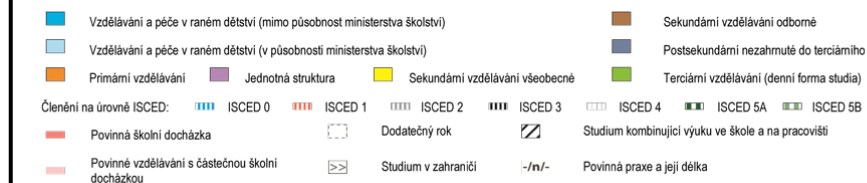
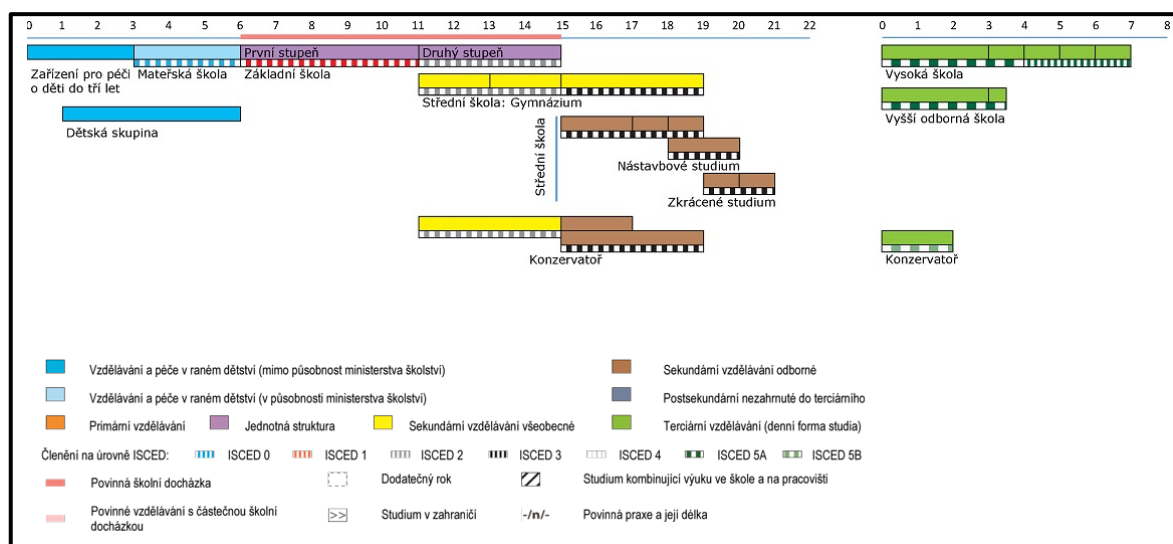
Zástupci jednotlivých zemí se zároveň shodli na pravidelném setkávání ve dvouletém intervalu, které bude sloužit k hodnocení dosavadního postupu a stanovení nových cílů a opatření.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [online] [cit.2017-02-23] dostupné na: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/bolonsky-proces-2>

Obrázek 1 Schéma vzdělávací systém v Itálii

Obrázek 2 Schéma vzdělávací systém v České republice

5 Obor zubní technik v České republice

5.1 Historie oboru zubní technik v České republice

Zubní péče měla v našich zemích tradičně dobrou úroveň. Výuka zubních laborantů se uskutečňovala v soukromých ordinacích zubních lékařů a zkušených zubních techniků, později dentistů. Probíhala ve formě 3 až 4letého učebního poměru, mnohdy však i bez zajištění nezbytných výukových předpokladů. Jednalo se téměř výlučně o výuku praktickou. Některé teoretické výukové předměty se sice vyučovaly na pokračovacích školách, ty však byly pouze v největších městech. Účast ve výuce nebyla povinná, proto ji navštěvovalo jen velmi malé procento učňů. Navzdory těmto nepříznivým podmínkám, se z mnohých stali po vyučení velmi zruční laboranti, jejich práce však byla rutinní a nebyla podložena potřebnými teoretickými, odbornými znalostmi, ani všeobecným zdravotnickým rozhledem. Studijní obor byl poprvé zaveden ve školním roce 1948/1949. Předpokladem pro přijetí byla ukončená povinná školní docházka složení přijímací zkoušky z českého jazyka a matematiky. Pro zjištění výtvarných předpokladů a manuální zručnosti se museli uchazeči podrobit talentové zkoušce, která v tomto počátečním období neměla přesně stanovenou náplň. Spočívala v modelaci z hlíny a kreslení podle vlastní volby uchazeče.

Libuše Švejdrová a kolektiv Almanach k 60. výročí zdravotnické školy v budově na Alšově nábřeží v Praze (1879 – 1949 – 2009) Vyšší odborná škola zdravotnická a střední zdravotnická škola Praha 1, Alšovo nábřeží 6, Praha 2009

5.2 Asistent zubního technika 53–44–M/03

Charakteristika oboru:

Poskytované vzdělání má složku všeobecnou a odbornou. Odborná výuka je zaměřena na získání teoretických vědomostí a praktických dovedností. Přípravuje žáky pro zhotovování stomatologických náhrad ve všech typech laboratoří.

V České republice je celkem 13 škol pro obor asistent zubního technika:

- Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Poděbradská 1247/2, 360 01 Karlovy Vary
- Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední zdravotnická škola, Praha 1, Alšovo nábřeží 6, Alšovo nábřeží 82/6, Staré Město, 110 00 Praha 1
- Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Emanuela Pöttinga a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Olomouc, Pöttingova 624/2, 771 00 Olomouc
- Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Plzeň, Karlovarská 99, Karlovarská 1210/99, Bolevec, 323 00 Plzeň
- Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední škola zdravotnická, Ústí nad Labem, Palachova 35, příspěvková organizace, Palachova 700/35, Klíše, 400 01 Ústí nad Labem
- Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Ostrava, příspěvková organizace, Jeremenkova 754/2, 703 00 Ostrava-Vítkovice
- Střední odborná škola a Střední zdravotnická škola Benešov, příspěvková organizace, Černoleská 1997, 256 01 Benešov
- Střední odborná škola a Střední zdravotnická škola, Husova tř. 555/3, 371 60 České Budějovice
- Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední škola zdravotnická, Brno, Merhautova, příspěvková organizace Merhautova 590/15, Černá Pole, 613 00 Brno
- Střední škola, Základní škola a Mateřská škola pro sluchově postižené, Praha, Výmolova 169/2, Radlice, 150 00 Praha 5
- Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Soudní 20/6, 288 02 Nymburk
- Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední zdravotnická škola, Hradec Králové, Komenského 234

Atlas školství [online] [cit. 2016-01-29] dostupné na:

<http://www.atlasskolstvi.cz/stredni-skoly>

Podle Vališové a Kasíkové: „*Střední odborné školy připravují pro výkon odborných činností (technicko – hospodářských, ekonomických pedagogických, zdravotnických, sociálně právních, správních). Délka studia – max. 4 ročníky. Zakončení – maturitní zkouškou.* VALIŠOVÁ, Alena a HANA KASÍKOVÁ. *Pedagogika pro učitele. Praha: Grada, 2007, 402 s. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-1734-0.*

5.2.1 Rámcový vzdělávací program

Obor vzdělání 53-44-M/03 asistent zubního technika poskytuje střední vzdělání ukončené maturitní zkouškou, jedná se tedy o 4letý program odpovídající úrovni ISCED 3 A.

RVP pro střední odborné vzdělávání jsou: státem vydané pedagogické (kurikulární) dokumenty, které vymezují závazné požadavky na vzdělávání v jednotlivých stupních a oborech vzdělání, tzn. zejména výsledky vzdělávání, kterých má žák v závěru studia dosáhnout, obsah vzdělávání, základní podmínky realizace vzdělávání a pravidla pro tvorbu školních vzdělávacích programů; závaznými dokumenty pro všechny školy poskytující střední odborné vzdělávání, které jsou povinny je respektovat a rozpracovat do svých školních vzdělávacích programů; veřejně přístupnými dokumenty pro pedagogickou i nepedagogickou veřejnost; otevřenými dokumenty, které budou po určitém období platnosti nebo podle potřeby inovovány.

Pedagogická encyklopedie. Editor Jan Průcha. Praha: Portál, 2009, 935 s. ISBN 978-80-7367-546-2.

Obsahový okruh Rámcového vzdělávacího programu asistent zubního technika zhotovování a opravy zubních náhrad a ortodontických pomůcek:

Obsahový okruh poskytuje žákům teoretické znalosti a praktické dovednosti potřebné pro jejich zdravotnickou činnost v oblasti stomatologické protetiky. Žáci zvládnou pracovní postupy jednotlivých typů zubních náhrad, správné užívání a technologické zpracování protetických materiálů, způsoby řešení daných defektů a ovládají odbornou terminologii.

Rozpracování obsahového okruhu zhotovování a opravy zubních náhrad a ortodontických pomůcek ve ŠVP zahrnuje:

v prvním roce studia učivo:

odborné kreslení a modelování

Žák:

- reprodukuje podle anatomické stavby zubů a jejich morfologických znaků jednotlivé tvary zubů vizuálně, kresebně i modelací
- respektuje význam tvarového uspořádání zubů, zubních úseků a celých zubních oblouků pro jejich funkci, fonaci a estetiku
- užívá modelovacích postupů jako pracovního postupu i výtvarného znázorňování tvaru
- užívá odbornou terminologii pro určování morfologických znaků jednotlivých zubů, topografii zubních oblouků a pro určování prostorových vztahů čelistí a částí obličeje

v druhém roce studia učivo:

zubní protetika a biomechanika zubních náhrad

Žák:

- objasní historický vývoj stomatologické protetiky
- defínuje gnatologické pojmy charakterizující funkci a biomechaniku žvýkacího ústrojí
- charakterizuje úkony protetického ošetření spojené se zhotovením zubních náhrad a ortodontických pomůcek
- uplatňuje funkční, profylaktické, hygienické a estetické požadavky na konstrukce zubních náhrad
- popíše technologické postupy zhotovení jednotlivých typů zubních náhrad, ortodontických pomůcek a jejich oprav
- plánuje realizaci protetického ošetření
- orientuje se v problematice biomechaniky jednotlivých typů zubních náhrad

ve třetím roce studia učivo:

technologie protetických materiálů a jejich zpracování

Žák:

- dodržuje bezpečnostní, hygienické a protipožární předpisy a je si vědom významu ochrany zdraví a životního prostředí při práci v zubní laboratoři
- definuje a třídí poznatky o složení a vlastnostech všech látek a materiálů užívaných ve stomatologické protetice
- správné postupy a způsoby zpracování pomocných a hlavních materiálů používá při zhotovování a opravách zubních náhrad a ortodontických pomůcek
- samostatně pracuje s nástroji a přístrojovým vybavením v zubní laboratoři
- dbá na ekonomické využívání protetických materiálů

ve čtvrtém roce studia učivo:

technologické postupy zhotovení a oprav zubních náhrad a ortodontických pomůcek

Žák:

- správně ovládá pracovní postupy zhotovení jednotlivých typů zubních náhrad a ortodontických pomůcek
- aplikuje získané teoretické znalosti do své praktické činnosti

5.2.2 Podmínky přijetí

Ukončené základní vzdělání

Splnění podmínek přijímacího řízení stanovených ředitelem školy.

Splnění zdravotních požadavků (posouzení zdravotního stavu uchazeče provádí lékař)

Kritéria ředitele školy pro přijímací řízení do 1. ročníku vzdělávání ve Střední zdravotnické škole, Praha 1, Alšovo nábřeží 6

pro obor: 53-44-M/03 asistent zubního technika

školní rok 2017/2018

Přijímací řízení vychází z výsledků testů jednotné zkoušky, z výsledků zkoušek zručnosti a z ohodnocení předchozího vzdělávání.

Tabulka 3 Přijímací řízení - jednotná zkouška - přehled bodů

	Max. dosažitelné počty bodů	Počet procent
Testy z jednotné zkoušky z českého jazyka a literatury a matematiky	120 bodů	60%
Bodování předchozího vzdělávání, schopností a zájmů uchazeče	80 bodů	40%
Celkem	200 bodů	100%

Tabulka 4 Přijímací řízení - bodování zkoušek zručnosti

Druh zkoušky	Bodování
Zhotovení modelu zubu dle předlohy	1 = 20 bodů, 2 = 12 bodů, 3 = 8 bodů 4 = 2 body, 5 = 0 bodů
Kreslení do sítě dle předlohy	1 = 20 bodů, 2 = 12 bodů, 3 = 8 bodů 4 = 2 body, 5 = 0 bodů
Tvarování drátu pomocí kleští dle předlohy	1 = 20 bodů, 2 = 12 bodů, 3 = 8 bodů 4 = 2 body, 5 = 0 bodů

Výsledky přijímacího řízení:

Uchazečům budou přiděleny body dle výše uvedených kritérií. Přijati ke vzdělávání ve výše uvedeném oboru budou uchazeči, kteří se celkovým počtem bodů umístí na 1. - 30. místě. Uchazeč, který získá záporný počet bodů nebo z některé části přijímací zkoušky byl hodnocen známkou 5 - nedostatečný, nebude ke vzdělávání přijat.

5.2.3 Organizace studia

Školní rok začíná 1. 9. a končí 30.6. Studium pro absolventy základních škol je organizováno jako čtyřleté, denní a je zakončeno společnou (státní) a profilovou částí maturitní zkoušky. Vyučují se zde předměty společensko-vědní, jazykové, matematicko-přírodovědné a odborné.

Výuka většiny odborných předmětů je rozdělena na teoretickou a praktickou složku. Praktická výuka je realizována formou laboratorních cvičení v moderně vybavených školních laboratořích za přísných bezpečnostních podmínek a dodržování podmínek hygieny práce. Při laboratorních cvičeních se uplatňuje skupinová forma výuky. Žáci se seznámí i se všemi běžnými laboratorními přístroji a výpočetní technikou. Závěr třetího ročníku je ukončen povinnou čtyřtýdenní provozní praxí v zubních laboratořích.

Během studia se studenti na SZŠ v Praze účastní týdenního lyžařského výcvikového kurzu (první ročník), týdenního vodácko-turistického kursu v krásném prostředí na břehu řeky Lužnice u Bechyně (druhý ročník) a tematického zájezdu do ciziny (třetí až čtvrtý ročník).

Umístění absolventů po maturitní zkoušce v praxi: absolventi mohou nastoupit do všech zdravotnických zařízení a laboratoří a provozoven státních i soukromých a po zapracování se stát plnohodnotnými pracovníky.

Tabulka 5 Rozvrh hodin 2. ročníku oboru asistent zubního technika v Praze

Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední zdravotnická škola, Praha 1, Alšovo nábřeží 6 2.AZ (Víšková Věra)														
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	7:10- 7:55	8:00- 8:45	8:50- 9:35	9:50-10:35	10:40-11:25	11:35-12:20	12:25-13:10	13:25-14:10	14:15-15:00	15:05-15:50	15:55-16:40	16:45-17:30	17:35-18:20	18:25-19:10
PO					MAT	DEJ	ČJL	AGJ (1)	TEV (Chl)	TEV (Chl)				
					BHa (212)	Ně (212)	Do (311)	Pat (311)	Lor (6)	Lor (6)				
								AGJ (2)						
								Dos (109)						
ÚT	ZSP (A)	ZSP (A)	ZSP (A)	ZSP (A)	OBN	AGJ (1)	MAT							
	Láz (301)	Láz (301)	Láz (301)	Láz (301)	Ba (308)	Pat (209b)	BHa (311)							
	ZSP (B)	ZSP (B)	ZSP (B)	ZSP (B)										
	Ví (302)	Ví (302)	Ví (302)	Ví (302)		AGJ (2)								
	ZSP (C)	ZSP (C)	ZSP (C)	ZSP (C)		Dos (109)								
MoJ (303)	MoJ (303)	MoJ (303)	MoJ (303)											
ST	STP	STP	AGJ (1)	AGJ (1)		TEV (Div1)	TEV (Div1)	FYZ	DEJ					
	Kuč (311)	Kuč (311)	Pat (311)	Pat (311)		Ra (6)	Ra (6)	Si (311)	Ně (311)					
			IKT (2)	IKT (2)		TEV (Div2)	TEV (Div2)							
			RPa (209a)	RPa (209a)		Sei (5)	Sei (5)							
ČT	PRT	CHE		ČJL	ZSP (A)	ZSP (A)	ZSP (A)	ZSP (A)	ZSP (A)	ZSP (A)				
	Kb (311)	Mlk (311)		Do (311)	Si (301)	Si (301)	Si (301)	Si (301)	Si (301)	Si (301)				
					ZSP (B)	ZSP (B)	ZSP (B)	ZSP (B)	ZSP (B)	ZSP (B)				
					Láz (302)	Láz (302)	Láz (302)	Láz (302)	Láz (302)	Láz (302)				
					ZSP (C)	ZSP (C)	ZSP (C)	ZSP (C)	ZSP (C)	ZSP (C)				
				Ví (303)	Ví (303)	Ví (303)	Ví (303)	Ví (303)	Ví (303)					
PÁ		5.2.1. IKT (1)	IKT (1)	MAT	ČJL	FYZ	PAT							
		Th (209a)	Th (209a)	BHa (311)	Do (311)	Si (311)	Ma (311)							
		AGJ (2)	AGJ (2)											
		Dos (109)	Dos (109)											

5.2.4 Maturita

Model maturitní zkoušky se opírá o platnou legislativu – tedy Školský zákon č. 561/2004 Sb. a vyhlášku č. 177/2009 Sb. ve znění pozdějších novel (více v záložce Školský zákon a vyhláška).

Tabulka 6 Maturita rok 2017

SPOLEČNÁ ČÁST	PROFILOVÁ ČÁST
2 povinné zkoušky:	2 - 3 povinné zkoušky
1. český jazyk a literatura	- stanovuje RVP/ ředitel školy
2. cizí jazyk nebo matematika	
max. 2 nepovinné zkoušky	max. 2 nepovinné zkoušky
- z nabídky: cizí jazyk, matematika	- nabídku stanovuje ředitel školy

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [online] [cit. 2017-02-25] dostupné na: http://www.novamaturita.cz/index.php?id_document=1404037101

Ukázka profilové maturitní zkoušky z předmětu zhotovování stomatologických protéz oboru asistent zubního technika na Vyšší odborné škole zdravotnické a Střední zdravotnické škole Praha 1, Alšovo nábřeží 6:

Praktická maturitní zkouška

- Forma zkoušky - praktické zhotovení vylosované práce – výrobku studentem
- Kde se koná - ve školních laboratořích
- Obsah zkoušky - praktické a teoretické prokázání znalostí získaných v předmětu Zhotovování stomatologických protéz
- Zkouška je konána dle Školského zákona č. 561/2004 Sb.,
- Trvání - 3krát 7 hodin
- Sestává se
  - vylosování
  - zápis protokolu o dané práci – 1 hodina
  - vlastní samostatná práce
  - obhajoba zhotovené práce a protokolu

5.2.5 Učební plán oboru asistent zubního technika

Učební plán představuje souhrn základních informací o organizaci vzdělávání na úrovni vyučovacích předmětů či jiných forem vzdělávání. Navazuje na charakteristiku školního vzdělávacího programu a předjímá obsah a rozsah učebních osnov. Učební plán je základním dokumentem, který definuje výukové priority školy a zároveň popisuje základní vzdělávací okruhy. V rámci těchto vzdělávacích okruhů pak škola určuje rozdělení disponibilního fondu hodin mezi jednotlivé předměty.

Učební plán pro obor asistent zubního technika, viz kapitola 7. 4. tabulka č. 12.

Hodnocení

Hodnocení výsledků žáka na vysvědčení se provádí na konci každého pololetí, a to klasifikací, slovně nebo kombinací obou způsobů.

V případě použití klasifikace se žák v jednotlivých předmětech hodnotí těmito stupni prospěchu:

1 – výborný

2 – chvalitebný

3 – dobrý

4 – dostatečný

5 – nedostatečný

Není-li možno žáka hodnotit, uvede se nehodnocen(a), byl-li z předmětu (např. ze zdravotních důvodů) uvolněn, uvede se uvolněn(a).

5.2.6 Profil absolventa oboru

- Umí využít teoretické a praktické dovednosti potřebné pro činnost v oblasti stomatologické protetiky.
- Zhotovovat všechny druhy stomatologických protéz a ortodontických léčebných pomůcek.
- Najít všechny způsoby řešení daných defektů.
- Technologicky zpracovávat všechny stomatologické materiály, zacházet s přístrojovým vybavením zubních laboratoří a jeho běžnou údržbu.
- Pracovat s odbornou českou a cizí literaturou a uplatnit nejnovější poznatky v praxi.
- Dodržovat zásady bezpečné práce a hygieny při práci ve stomatologické laboratoři.

5.2.7 Vykonávání povolání zubního technika bez odborného dohledu

Absolvent oboru asistent zubního technika nemůže vykonávat povolání zubního technika bez odborného dohledu.

5.3 Diplomovaný zubní technik

Charakteristika obsahu vzdělávacího programu

Vzdělávací obsah vychází z požadavků na vzdělání zubního technika dle §15 vyhlášky č. 39/2005 Sb., kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání.

Vzdělávací program zahrnuje teoretické vědomosti z anatomie a fyziologie, patologie, mikrobiologie, hygieny a epidemiologie, výchovy ke zdraví, veřejného zdravotnictví, stomatologie, stomatologické protetiky, základů biomechaniky, odborného kreslení, zdravotnického práva.

V oblasti sociálních a dalších souvisejících oborech, které umožňují pochopit chování zdravých a nemocných osob, jsou zařazeny moduly psychologie a základů pedagogiky, základů ekonomie a managementu, metodologie vědeckého výzkumu.

Studium zahrnuje vzdělávání studentů v cizím jazyce včetně základů latinského jazyka. Cílem jazykového vzdělávání je dosáhnout takové úrovně jazykových znalostí a dovedností, které odpovídají stupni B2 (C1) Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, a zároveň připravit studenty k využívání odborného cizího jazyka pro studijní účely, pro pobyt nebo práci v zahraničí.

Program dále rozvíjí počítačovou gramotnost studentů. Cílem je seznámit studenty s aplikačním programovým vybavením využívaným ve zdravotnictví, využívat IKT jako zdroj informací, pro pracovní i osobní účely.

Významnou složkou vzdělávacího programu je praktická výuka, která probíhá ve školních laboratořích, v zubních laboratořích zdravotnických zařízení a na pracovištích zubního lékařství. Jejím cílem je osvojit si pracovní a technologické postupy nezbytné pro zhotovování a opravy stomatologických náhrad, ortodontických pomůcek, samostatně zacházet s nástroji a přístroji, dodržovat zásady BOZP. Důraz je kladen také na uplatňování ekonomických a ekologických hledisek v práci zubního technika.

5.3.1 Zpracování předmětu zhotovování stomatologických protéz ve vzdělávacím programu VOŠ

Modul Zhotovování stomatologických protéz je těžištěm odborného vzdělávání diplomovaného zubního technika. Poskytuje studentům důležité znalosti potřebné pro praktické zhotovení protetických náhrad, utváří a prohlubuje manuální dovednosti, na nichž je založena většina činností budoucího technika.

Tabulka 7 Vzdělávací program diplomovaný zubní technik

VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA ZDRAVOTNICKÁ			
Vzdělávací program	Diplomovaný zubní technik		
Název modulu	Zhotovování stomatologických protéz	Kód modulu	P-ZSP
Délka modulu	1351 hodin	Platnost od	1. 9. 2007
Přednášky / semináře / cvičení	0/0/1351	Způsob ukončení	Zkouška
		Počet kreditů	76
Typ modulu	Povinný	Pojetí modulu	Činnostní
Vstupní předpoklady	P-KRM, P-STP, P-PRT		

Předpokládané výsledky

Po absolvování modulu student:

- Vytváří funkční stomatologické protézy všech typů s respektováním hygienických, funkčních a estetických zásad včetně jejich oprav
- Uplatňuje při práci znalosti získané v teoretických předmětech
- Odborně se vyjadřuje v ústním i písemném projevu
- Ovládá technologii zpracování všech důležitých protetických materiálů
- Klasifikuje individuální defekty chrupu a navrhuje řešení náročnějších protetických náhrad
- Je schopen čerpat nové informace z dostupných pramenů a aplikovat v praxi

- Kriticky hodnotí výsledky své práce
- Hospodaří úsporně s materiály, energií a zručně zachází s pracovními pomůckami, přístroji a dalším vybavením laboratoře
- Dodržuje zásady bezpečné práce a hygieny

5.3.2 Podmínky přijetí ke studiu

Do 1. ročníku tříletého vzdělávání v programu diplomovaný zubní technik na vyšších zdravotnických školách se přijímají uchazeči, kteří získali střední vzdělání s maturitní zkouškou, kteří splnili kritéria stanovená ředitelem školy a kteří rovněž splnili podmínky zdravotní způsobilosti.

5.3.3 Organizace studia

Organizace vzdělávání odpovídá zákonu č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění, a vyhlášce č. 10/2005 Sb., o vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Zahrnuje teoretickou výuku ve škole nebo ve školicím zařízení a praktickou výuku včetně odborné praxe, která probíhá ve školních laboratořích a zařízeních státních či soukromých určených pro praktické vyučování.

Teoretická výuka zahrnuje teoretickou výuku dle rozpisu v učebním plánu, samostudium a přípravu na zkoušky, a to v celkovém rozsahu 1407 hodin.

Praktická výuka zahrnuje odbornou praktickou výuku, odbornou praxi, cvičení z první pomoci a psychologie, cvičení z IKT a cizího jazyka, celkem 2224 hodin, z toho je 2085 hodin odborné výuky včetně odborné praxe. Podrobný rozpis a přehled je součástí učebního plánu.

Vzdělávací program je uspořádán modulově. Jednotlivé moduly se dělí na moduly poznatkové (teoretické), činnostní (praktické) a kombinované (teoreticko-praktické).

Učební plán je rozpracován do jednotlivých ročníků a období. Je v něm definován počet hodin přednášek, seminářů a cvičení, odborná praxe je stanovena na týdny.

Ve výuce se uplatňují vyučovací metody a formy, které odpovídají terciálnímu vzdělávání. Prioritou jsou interaktivní metody výuky, konzultace, semináře a cvičení v laboratorních podmínkách, řízené samostudium, práce v knihovnách atd. Ve výuce jsou používány moderní výukové prostředky – dataprojektory, meotary, vizualizéry, informační technologie, atd.

5.3.4 Hodnocení a ukončování vzdělávání

Hodnocení studentů se řídí platnými předpisy MŠMT a klasifikačním řádem školy. Při hodnocení se využívají různé formy – písemné, ústní, praktické i jejich kombinace.

Vzdělávání se ukončuje absolutoriem. Jeho obsah se řídí § 101–103 zákona 561/2004 Sb., a podmínkami průběhu a hodnocení absolutoria stanovenými § 7–9 vyhlášky č. 10/2005 Sb.

Student může přistoupit k absolutoriu poté, co uzavřel všechny tři ročníky vzdělávání, nejpozději do pěti let po uzavření třetího ročníku vzdělávacího programu.

Součástí absolutoria je:

1. obhajoba předložené absolventské práce (20 minut),
2. zkouška z cizího jazyka (20 minut),
3. zkouška z odborných modulů (20 minut):
stomatologická protetika
protetická technologie
stomatologie

Absolventská práce

- Cílem absolventské práce je ověření vědomostí a dovedností, které student získal v průběhu vzdělávání a zároveň schopností studenta využít tyto vědomosti a dovednosti při řešení konkrétních problémů v odborné praxi.

- Téma absolventské práce, které má být zpracováno, je ústředním bodem, kolem něhož student shromažďuje poznatkový materiál, provádí jeho analýzu, vytřídění, promýšlí metodiku, sbírá empirická data, konfrontuje svoje poznatky a výsledky jiných autorů a následně takto získané výsledky písemně formuluje.

Výběr tématu absolventské práce lze provést na základě:

- vlastního návrhu studenta,
- aktuální potřeby praxe (např. klinického pracoviště),
- nabídky témat ze strany školy.

Potvrzení výběru tématu práce a vedoucího absolventské práce potvrzuje ředitel školy.

Zadání absolventské práce: Písemné zadání absolventské práce s uvedením tématu a jména vedoucího práce obdrží student nejpozději v letním období 2. ročníku.

5.3.5 Učební plán oboru diplomovaný zubní technik

Učební plán zahrnuje počet hodin a přehled vyučovaných předmětů v jednotlivých ročnících a semestrech.

Tabulka 8 Učební plán oboru diplomovaný zubní technika

UČEBNÍ PLÁN							
Vzdělávací program	DIPLOMOVANÝ ZUBNÍ TECHNIK						Denní forma vzdělávání
Názvy vyučovacích předmětů/modulů	1. ročník		2. ročník		3. ročník		Celkem
Období	ZO	LO	ZO	LO	ZO	LO	P/S/C
Počet výukových týdnů	16	13	14	12	13	14	
Celkový počet hodin v týdnu	30	30	30	31	29	28	

PŘEDMĚTY							
	1. ročník		2. ročník		3. ročník		
Anatomie a fyziologie	2/0/0 ZK	-	-	-	-	-	32/0/0
Patologie	-	1/0/0 ZK	-	-	-	-	13/0/0
Mikrobiologie, hygienu, epidemiologie	-	-	-	3/0/0 ZK	-	-	36/0/0
První pomoc	0/0/1 KZ	-	-	-	-	-	0/0/16
Kreslení a modelování	3/0/8 ZK	-	-	-	-	-	48/0/128
Výchova ke zdraví	-	-	-	1/0/0 Z	-	-	12/0/0
Základy veřejného zdravotnictví	-	-	1/0/0 Z	-	-	-	14/0/0
Latinský jazyk (odborná latinská terminologie)	0/1/0 Z	0/1/0 ZK	-	-	-	-	0/29/0
Stomatologie ABS	-	1/0/0 KZ	1/0/0 Z	1/0/0 KZ	1/0/0 Z	1/0/0 ZK	66/0/0
Stomatologická protetika ABS	2/0/0 Z	2/0/0 KZ	2/0/0 Z	2/0/0 KZ	2/0/0 Z	2/0/0 ZK	164/0/0
Protetická technologie ABS	1/0/3 Z	1/0/3 KZ	2/0/0 Z	1/0/0 KZ	1/0/0 Z	1/0/0 ZK	96/0/87
Psychologie	-	-	-	-	1/0/1 ZK	-	13/0/13
Základy pedagogiky	-	-	-	-	-	1/0/0 KZ	14/0/0
Základy ekonomie a managementu	-	-	-	-	-	1/0/0 KZ	14/0/0
Zdravotnické právo	-	-	-	-	1/0/0 KZ	-	13/0/0
Informační a komunikační technologie	-	-	0/0/2 KZ	-	-	-	0/0/28
Seminář k absolventské práci	-	-	-	0/1/0 Z	-	-	0/12/0
Cizí jazyk (ANJ, NEJ) ABS	0/2/1 Z	0/2/1 KZ	0/1/1 Z	0/1/1 KZ	0/1/1 Z	0/1/1 ZK	0/111/82
Zhotovování stomatologických protéz	0/0/6 Z	0/0/18 KZ	0/0/20 KZ	0/0/20 KZ	0/0/17 KZ	0/0/20 ZK	0/0/1351
Ortodontické pomůcky	-	-	-	-	0/0/3 ZK	-	0/0/39
Odborná praxe	-	3 týdny	2 týdny	4 týdny	3 týdny	-	12 týdnů
Celkem							535/152/ 2224

Poznámky:

1. ABS jsou označeny předměty absolutoria.
2. Hodinové dotace vyjadřují počet přednášek/seminářů/cvičení.
3. Klasifikace: Z – započteno, KZ – klasifikovaný zápočet, ZK – zkouška.

4. Učební plán denní formy vzdělávání je rozložen do 20 ti týdnů v každém období, z toho 16 týdnů zahrnuje vzdělávání ve škole, 3 týdny samostatné studium a 1 týden časová rezerva.
5. Dělení hodin ve vyučovacích předmětech musí být v souladu s požadavky BOZP a s předpisy stanovenými MŠMT pro dělení studijních skupin.
6. Do vyššího ročníku postoupí student, který úspěšně splnil podmínky stanovené konkretizovaným učebním plánem akreditovaného vzdělávacího programu diplomovaný zubní technik pro příslušný ročník.

5.3.6 Profil absolventa

Vzdělávací program:	diplomovaný zubní technik
Dosažený stupeň vzdělání:	vyšší odborné
Způsob ukončení a certifikace:	absolutorium, vysvědčení o absolutoriu, diplom absolventa vyšší odborné školy

Předpokládané výsledky vzdělávání

Absolvent vzdělávacího programu je připraven k výkonu práce zdravotnického pracovníka, který samostatně vykonává činnost v rámci léčebné a preventivní péče v rozsahu své odborné působnosti stanovené zákonem č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), vyhlášky č. 424/2004 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, v platném znění, a vyhlášky č.39/ 2005 Sb., kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získávání způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání, v platném znění absolvent je vzdělán tak, aby získal širší obecnější vzdělání z oblasti humanitních oborů a odborné vědomosti, dovednosti a návyky důležité pro další vzdělávání a uplatnění na trhu práce.

Má předpoklady pro samostatné zvládnutí řídicí práce, pro vedení asistenta zubního technika, pro spolupráci s pracovníky týmu stomatologických pracovišť ve zdravotnictví i pro další osobní profesní růst. Absolvent je cíleně připravován tak, aby kvalitou své práce a svými postoji přispíval ke zvyšování prestiže povolání zubního technika.

5.3.7 Vykonávání povolání zubního technika bez odborného dohledu

V oblasti výkonu profese je absolvent připraven pro činnosti bez odborného dohledu:

- zhotovování zubních náhrad, ortodontických pomůcek a dalších stomatologických výrobků i provádění jejich oprav
- zpracovávání všech hlavních a pomocných stomatologických materiálů užívaných v zubním lékařství
- obsluhu zdravotnických přístrojů a ostatních zařízení zubní laboratoře, včetně jejich údržby
- podílení se na přejímání, kontrole a uložení zdravotnických prostředků a na zajištění jejich dostatečné zásoby
- poskytnutí předlékařské první pomoci (v rozsahu odborné způsobilosti) a spolupráci při lékařské první pomoci, pro racionální jednání v situacích obecného (veřejného) ohrožení.

Absolvent je vzděláván tak, aby si osvojil odborné vědomosti, dovednosti a postupy nezbytné pro zodpovědné vykonávání práce v zubní laboratoři.

Vzdělávací program diplomovaný zubní technik byl schválen Ministerstvem zdravotnictví pod č.j.: 4002/2006 – VZV/532

5.3.8 Získání způsobilosti k výkonu povolání zubního technika

Zákon č. 96/2004 Sb.

Zákon o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činnosti souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních).

Způsobilost k výkonu nelékařského zdravotnického povolání má tři základní složky:

- a) odbornou způsobilost
- b) zdravotní způsobilost
- c) bezúhonnost

Odborná způsobilost se získává absolvováním studijních oborů či kvalifikačních kurzů, které jsou předepsány přímo zákonem (předepsané obory či kurzy jsou uvedeny dále v částech věnovaných jednotlivým druhům zdravotnických povolání).§ 16

1 a) akreditovaného zdravotnického bakalářského studijního oboru pro přípravu zubních techniků,

b) nejméně tříletého studia v oboru diplomovaný zubní technik na vyšších zdravotnických školách, nebo

c) střední zdravotnické školy v oboru zubní technik, zubní technik pro sluchově postižené nebo zubní laborant, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 2004/2005.

(2) Zubní technik, který získal odbornou způsobilost podle odstavce 1 písm. c), může vykonávat své povolání bez odborného dohledu až po 3 letech výkonu povolání zubního technika. Do té doby musí vykonávat své povolání pouze pod odborným dohledem.

(3) Za výkon povolání zubního technika se považuje činnost v rámci léčebné a preventivní péče, kdy na základě indikace a návrhu zubního lékaře zhotovuje a opravuje všechny druhy stomatologických protéz a ortodontických pomůcek.

Zdravotní způsobilost se zjišťuje lékařským posudkem, který vydává registrující praktický lékař. Tímto posudkem je zdravotnický pracovník povinen prokázat svoji zdravotní způsobilost jak před zahájením výkonu povolání; tak po přerušení výkonu povolání, trvalo-li toto přerušení déle než 3 roky; vznikne-li důvodné podezření, že došlo ke změně jeho zdravotního stavu, a to na výzvu zaměstnavatele

Bezúhonnost se prokazuje výpisem z rejstříku trestů, který nesmí být starší 3 měsíců.

Ministerstvo zdravotnictví České republiky [online] [cit. 2017-02-25] dostupné na: http://www.mzcr.cz/legislativa/obsah/pracovnici-ve-zdravotnictvi_1792_11.html

5.3.9 Specializační vzdělávání

Specializačním vzděláváním lze získat specializační osvědčení v oboru fixní a snímatelné náhrady, nebo v oboru ortodoncie.

Cíl specializačního vzdělávání Fixní a snímatelné náhrady

Cílem specializačního vzdělávání v oboru Fixní a snímatelné náhrady je získání specializované způsobilosti s označením odbornosti zubní technik pro fixní a snímatelné náhrady osvojením si potřebných teoretických znalostí, praktických dovedností, návyků týmové spolupráce i schopnosti samostatného rozhodování pro činnosti stanovené platnou legislativou.

Vzdělávací programy specializačního vzdělávání pro nelékařské zdravotnické pracovníky dle Nařízení vlády č. 31/2010 Sb. [online] [cit. 2017-02-25] dostupné na: http://www.mzcr.cz/dokumenty/nove-vzdelavaci-programy-specializacniho-vzdelavani-pro-nelekarske-zdravotnicke-pracovniky-dle-narizeni-vlady-c-sb_4225_3082_3.html

6 Obor zubní technik v Itálii

6.1 Historie oboru zubní technik v Itálii

Až do padesátých let bylo v Itálii velmi málo škol pro obor zubní technik. Pouze školy v Miláně, v Boloni, v Římě a pár dalších. Proto budoucí zubní technik do této doby začínal své učení přímo v laboratoři. Laboratoř byla ve vlastnictví zubního lékaře, nebo zubního technika, který měl oprávnění v zubním oboru, tedy absolvoval teoretickou i praktickou zkoušku před odbornou komisí v Miláně, Římě, nebo v Padově. Po roce 1929 si museli doplnit tuto zkoušku všichni praktikující zubní technici. Zkušenější učeň předával své znalosti a dovednosti méně zkušeným. Učni pracovali za minimální plat a byli nuceni vykonávat i činnosti poslíčka a uklízeče. Postupně se naučili zhotovovat sádrové modely, upevňovat modely do okludoru, zhotovovat formy a leštit malé protézy. Ve volných chvílích sledovali zkušenější techniky a snažili se od nich naučit co nejvíce, aby mohli vytvořit celou protézu co nejdříve sami a získali standartní mzdu. V oblasti fixních náhrad mohli učni zhotovovat pouze ražené korunky, které měly pouze krycí funkci. Nejtalentovanější mezi učni pak mohl zhotovovat zubní korunku, která již respektovala anatomii zubu, plnila funkci žvýkací, měla přesný krčkový uzávěr a body kontaktu. Dále pak přešli k zhotovování malých můstků a k jejich fazetování. Velké můstky, celkové protézy a částečné snímatelné náhrady mohli zhotovovat pouze zkušení odborníci, kteří své schopnosti prohlubovali kurzy na tato témata.

50 Sezione odontotecnici Ipsia G. Ceconi – Udine [online] Claudio Rodaro

[cit. 2017-01-21] dostupné na:

http://www.gceconi.eu/webpace/libro_odo/50_Odontotecnici%20Libro.pdf

6.2 Obor zubní technik (kód ISCED 40/104/012)

V Itálii je celkem 64 středních škol druhého stupně pro zubní techniky.

Odontotecnici [online] [cit. 2016-01-29] dostupné na:

<http://www.odontotecnici.net/scuola/Scuole%20odontotecnici.htm>

Odborné školy v Itálii studenti navštěvují obvykle 5 let, toto období je rozděleno do dvou období dvouletých a pátý rok. Na konci pátého roku studia studenti vykonají státní maturitní zkoušku, která umožňuje pokračovat ve vzdělávání na vysoké škole a na vyšší odborné škole technické.

6.2.1 Vzdělávací program pro cvičení v zubní laboratoři

Odborná škola pro zdravotnictví a sociální služby nabízí studentům možnost přijít do přímého kontaktu s profesionálním prostředím s cílem seznámit se s jejich úlohou. Posílit povědomí o zásadách profesní etiky, a to zejména v souvislosti s uvědoměním si faktu, že jejich profese má za cíl pomáhat. Prostřednictvím individuálních disciplín (pilířů) vytváří pevný základ, na kterém buduje specifické dovednosti. Škola by proto měla žáky připravovat prostřednictvím workshopu v alternaci se systematickým dialogem se světem práce.

Vzdělávací program pro první dvouleté období

Pro dosažení studijních výsledků uvedených zde, je v prvních dvou letech hlavním cílem školy poskytnout studentovi dovednosti navazující na očekávané dokončení povinné školní docházky.

Aktivní učení a práce v laboratoři, kde je pomocí multimediálních prostředků a analýzy praktických případů, umožněno studentům vypořádat se s jednoduchými reálnými situacemi v profesionálním kontextu.

Shrnutí dovedností žáků v následujících bodech:

- pozorovat, popsat a analyzovat znaky na přírodních i umělých modelech, rozpoznat je v různých formách
- znát potenciál a omezení technologií v kulturním a společenském kontextu, ve kterém jsou aplikovány
- technické a praktické učení je rozvíjeno a plánováno v úzké integraci s předměty anatomie a zubní patologie. Zahrnuje aktivity, analýzy případových studií, umožňuje studentům používat nástroje a materiály k reprodukci tvaru zubu pomocí vhodných modelovacích technik.

Znalosti

- Žák používá nástroje a vybavení zubní laboratoře, zná bezpečnostní standardy a laboratorní hygienické předpisy.
- Zná správné umístění spon na pilíři, teorie spon a jejich zařazení, zná systém artikulátorů a jejich nastavení.
- Zná základní materiály pro výrobu zubních náhrad, fyzikálně-chemické vlastnosti laboratorních druhů sádry a otiskovacích hmot, registrační vosky pro zubní oblouky
- Ovládá technologii výroby zubních náhrad a odbornou terminologii

Schopnosti

- Používá materiály a laboratorní vybavení.
- Vybírá si nástroje a vhodné materiály pro každou pracovní fázi.
- Chová se podle laboratorních a bezpečnostních předpisů.
- Rozpozná makroskopické anatomické rysy modelů.
- Používá paralelometr
- Podle pravidel upevní modely do artikulátoru
- Duplikuje modely vhodnými materiály.
- Odlije sádrrou otisky pro částečné i celkové náhrady
- Používá sádru pro zhotovení modelů a pro další fáze výroby náhrad.
- Zhotovuje registrační šablony a základní baze pro celkové a částečné náhrady
- Zhotovuje individuální lžice z materiálů dodávaných pro tento účel.
- Aktivně používá odbornou terminologii

Druhé dvouleté období a pátý rok

Dovednosti pro druhé dvouleté období a pátý rok:

Žák dokáže používat techniky nezbytné pro zhotovení všech typů protéz: dočasných, snímacích a fixních, odlévat otisky ze sádry, používat registrační šablony, používat přesné nástroje na opracování a vyleštění protéz, zná předpisy pro zdravotnický sektor a pravidla hygieny a bezpečnosti.

Druhé dvouleté období

Znalosti

- Modelace a licí technika
- Provizorní fixní náhrady z pryskyřice
- Vosky pro registraci skusu
- Fixní, částečné a celkové náhrady
- Návrhy náhrad podle různých referenčních bodů
- Lité spony a attachmenty
- Nemoci z povolání a náhodné

Schopnosti

- Modeluje s přesností a důrazem na estetiku
- Zhotovuje provizorní náhrady
- Zhotovuje registrační šablony
- Navrhuje fixní, snímatelné a částečné náhrady
- Staví zuby ve vosku celkových a částečných náhrad různých tříd
- Morfologicky modeluje korunky a můstky
- Zhotovuje částečné náhrady s e zásuvnými spoji
- Předchází nemocem z povolání
- Chová se v souladu s normami pro bezpečnost životního prostředí a ochranou zdraví

Pátý rok

Znalosti

- Technika modelace a odlévání pro konstrukce metalokeramických náhrad
- Keramické hmoty
- Ortodontické aparáty – spony, oblouky, šrouby
- Kazuistika protéz zhotovovaných na implantáty
- Kazuistika protéz zhotovovaných ze zirkonu
- Předpisy oboru zubní technik

Schopnosti

- Zhotoví konstrukci pro metalokeramiku
- Nanese a vypálí keramické hmoty
- Zhotoví ortodontický aparát - spony, oblouky, desky a umístí šrouby a opěrné spony
- Zhotoví náhradu na implantát
- Používá CAD/CAM technologie pro výrobu náhrady ze zirkonu
- Interpretuje zápis lékaře na štítku
- Umí vyplnit prohlášení o shodě materiálů užívaných při výrobě náhrad
- Ovládá komunikaci s dodavateli materiálů a samostatně používá laboratorní zařízení
- Používá vhodné výrobní postupy

6.2.2 Podmínky přijetí

V Itálii jsou přijímací zkoušky na druhý stupeň středních škol pouze na některých gymnáziích a uměleckých školách. Obor zubní technik v Itálii nevyžaduje žádné přijímací řízení. V Itálii probíhají zápisy na střední školy prvního a druhého stupně on line. Žáky na školy zapisují rodiče, musí se zaregistrovat, po registraci obdrží platné heslo, které použijí při zápisu. Nutná je i znalost kódu školy do které své dítě přihlašují. Po odeslání žádosti obdrží rodiče potvrzení a v následující době aktuální informace prostřednictvím e-mailu.

Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca

[online] [cit. 2017-01-28] dostupné na: <http://www.istruzione.it/iscrizionionline/>

6.2.3 Organizace studia

Italské školy zahajují školní rok obvykle začátkem září. Výuka začíná až v polovině září a končí okolo desátého června. Viz tabulka č. 9. Některé základní, střední školy prvního a druhého stupně, mají výuku i v sobotu. Letní prázdniny začínají okolo desátého června a končí v polovině září.

Výukový program se skládá ze dvou odlišných úrovní: jedna je striktně zaměřena na výuku hlavních předmětů, stejná pro všechny technické obory na školách (italština, historie, angličtina, matematika, kreslení, věda a atd.) další odborné předměty jsou již zaměřeny na zubní laboratoře jako gnatologie, anatomie a vědy o materiálech, které jsou určeny pouze pro obor zubní technik (technické pomocné činnosti související se zdravotnictvím).

Kromě praktické výuky ve školních zubních laboratořích, absolvují studenti oboru zubní technik praxi v italských zubních laboratořích. Ve třetím ročníku je to celkem 70 hodin praxe, z toho 35 hodin během školního roku. Ve čtvrtém ročníku je to celkem 66 hodin, z toho 35 hodin během školního roku. V pátém ročníku je počet hodin praxe mimo školní laboratoř stejný jako ve čtvrtém ročníku.

Tabulka 9 Organizace školního roku – vybrané regiony Itálie

Kalendář školního roku 2016 -2017					
Organizace školního roku pro vybrané regiony					
REGIONI	ZAČÁTEK ŠKOLNÍHO ROKU	KONEC ŠKOLNÍHO ROKU	VÁNOČNÍ PRÁZDNINY	VELIKONOČNÍ PRÁZDNINY	OSTATNÍ VOLNÉ DNY
ABRUZZO	12.9.2016	07.06.17 *	24.12.16-07.01.17	13-18.04.17	31.10.2016; 24.4.17
BASILICATA	14.9.2016	10.06.17 *	24.12.16-07.01.17	13-18.04.17	02.11.16;
CALABRIA	14.9.2016	10.06.17 *	23.12.16-07.01.17	13-18.04.17	31.10.16; 2.11.16; 24.4.17; 3.6.17
EMILIA ROMAGNA	15.9.2016	07.06.17 *	24.12.16-06.01.17	13-18.04.17	2.11.2016
LAZIO	15.9.2016	08.06.17 *	23.12.16-06.01.17	13-18.04.17	
LIGURIA	14.9.2016	10.06.17 *	23.12.16-07.01.17	13-18.04.17	31.10.16; 24.4.17
LOMBARDIA	12.09.16 ^	08.06.17 *	23.12.16-06.01.17	13-18.04.17	27-28.2.17
MARCHE	15.9.2016	08.06.17 *	24.12.16-06.01.17	13-18.04.17	02.11.16
MOLISE	12.9.2016	09.06.17 *	23.12.16-07.01.17	13-18.04.17	02.11.16; 24.04.17
SARDEGNA	14.9.2016	10.06.17 *	23.12.16-07.01.17	13-18.04.17	28.4.2017
SICILIA	14.9.2016	09.06.17 *	22.12.16-06.01.17	13-18.04.17	15.5.2017
TOSCANA	15.9.2016	10.06.17 *	24.12.16-06.01.17	13-18.04.17	
VALLE D' AOSTA	12.9.2016	10.06.17 *	24.12.16-07.01.17	13-18.04.17	30-31.01.17; 27.2-01.03.17
VENETO	12.9.2016	10.06.17 *	24.12.16-07.01.17	13-18.04.17	9-10.12.16; 27.2-1.3.17
PROV. TRENTO	12.09.16 °°	09.06.17 *	24.12.16-07.01.17	13-18.04.17	31.10.16; 9.12.16; 27-28.2.17
* mateřská škola končí 30. 6.2017					
^ mateřská škola začíná 5. září					
§ pouze pro školy, které mají docházku 5 dní v týdnu					
°° 1. září, platí pro mateřské školy					

Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca [online] [cit.2017-01-27]

dostupné na: <http://hubmiur.pubblica.istruzione.it/web/ministero/cs290716bis>

6.2.4 Maturita na druhém stupni střední školy pro zubní techniky

[Esame di stato conclusivo dei corsi studio di istruzione secondaria superiore] – státní maturitní zkouška

Aby se mohl student v Itálii zúčastnit maturitní zkoušky, musí si podat žádost. Podmínkou je dobrý průměr ne méně než 6 z každého předmětu v posledních dvou ročnících, dobrá docházka, tedy alespoň 75 % a odhlasování jeho účasti na maturitní zkoušce Radou třídy (Prezidentský výnos 122/2009). Maturita se v Itálii skládá ze tří částí. První je povinná pro všechny střední školy druhého stupně a druhá a třetí část je již záležitostí každé školy.

První část maturitní zkoušky se koná v celé Itálii ve stejný den a skládá se z písemné zkoušky. Variantu prvního testu, který je z italštiny, si může každý student vybrat z těch, které ministerstvo školství nabízí. Je to analýza textu – porozumění textu, rozbor a interpretace. Dále je to krátká esej či novinový článek na téma – umělecké a literární, historické a politické, vědecké a technické, nebo socio ekonomické. Maturant si může zvolit i historické téma a napíše krátký dokument, který nabízí svědectví o době, v níž žili vybraní autoři či si zvolit aktuální téma, které je zaměřeno buď na právo a vzdělání, vztahy mezi lidmi, nebo výzvy pro mladé lidi. Doba trvání zkoušky je šest hodin a jediná povolená kniha je slovník spisovné italštiny.

Druhá část maturitní zkoušky probíhá také ve stejný den v celé Itálii, ale obsah této zkoušky mají různé typy škol rozdílný. Testy jsou celkem tři, první dva mají národní charakter pro každý typ školy. V našem případě se jedná o školu spadající do oblasti Sociální a zdravotní služby a třetí test připraví jednotlivé zkušební komise. U oboru zubní technik jsou předměty třetího testu Zhotovování stomatologických protéz a Věda o materiálech. Maximální doba trvání testu je 6 hodin. Je povoleno použití slovníku spisovné italštiny. Cizinci mohou použít dvojjazyčný slovník. Není dovoleno opustit institut dříve než za tři hodiny od diktátu témat.

Třetí část maturitní zkoušky probíhá též ve stejný den v celé zemi. Podle ministerské vyhlášky č. 429 ze dne 20. listopadu 2000, třetí část maturitní zkoušky může mít různou podobu. Ministerská vyhláška disponuje šesti typy zkoušek.

Jsou to testy s větším či menším počtem otevřených nebo uzavřených otázek, s výběrem odpovědí, řešením konkrétních problémů. Dále test, který zahrnuje informace o konkrétním praktickém případě, který vyžaduje profesionální analýzu a řešení. Součástí této zkoušky může být i vypracování projektu. Testy se týkají více předmětů a jsou nejvíce náročnou a obávanou částí maturitní zkoušky. Účelem třetího testu, podle ministerské vyhlášky č. 429 ze dne 20. listopadu 2000, je zjistit studentovy znalosti, schopnosti a dovednosti a jako schopnost používat a uplatňovat znalosti a dovednosti týkající se zejména předmětů posledního ročníku. Tato zkouška se zaměřuje na pátý-ročník školy a z toho důvodu ji nemůže koncipovat ministerstvo školství. Její obsah a formu stanoví výbor jednotlivých škol. Poslední část maturitní zkoušky je ústní. Následuje po třetí části. Studenti ji skládají před sedmičlennou komisí, v níž jsou zastoupeni odborníci na různé disciplíny. Čtyři členové komise jsou učitelé školy, na které žák skládá maturitní zkoušku. Ostatní členové komise jsou z regionální správy. Student si sám zvolí téma, o kterém chce hovořit. Každý člen komise má právo zasahovat v kteroukoli chvíli do jeho vystoupení a požadovat vysvětlení či zdůvodnění uváděných argumentů.

Při hodnocení výsledků maturitní zkoušky se přihlíží i k průběžnému hodnocení výkonů žáků v posledních třech ročnících studia. Z možných 100 bodů může žák získat nejvýše 80 na základě výsledků dosažených při čtyřech zkouškách tvořících maturitu, zbývajících 20 bodů odráží průběh jeho studia. Přihlíží se přitom také k mimoškolním aktivitám žáka, k jeho účasti na kulturních či sportovních akcích, k jeho umělecké tvořivosti či k jeho úsilí ovládnout cizí jazyky.

© 2017 Arnoldo Mondadori Editore S.p.A. - riproduzione riservata - Studenti.it testata registrata n° 155/2001 Tribunale di Roma - P.IVA 08386600152

Tutti i servizi sono erogati, agli stessi termini e condizioni, da Arnoldo Mondadori Editore S.p.A. quale società incorporante di Banzai Media S.r.l. [online] [cit. 2017-01-27] dostupné na: <http://www.studenti.it/maturita/>

6.2.5 Učební plán pro obor zubní technik

Učební plán pro obor zubní technik viz kapitola 7.4 tabulka č.13.

Tabulka 10. Rozvrh hodin třídy 3.BO zubních techniků v Turíně, 3. ročník střední školy v Itálii odpovídá našemu druhému ročníku

lunedì		martedì		mercoledì		giovedì		venerdì	
8h10	STORIA LO FORTE 3P 43	8h10	LAB ODONTO LA FORGIA 2P 34 LAB	8h10	MATEMATICA CONTU 3P 43	8h10	LAB ODONTO LA FORGIA 2P 34 LAB	8h10	INGLESE PINCA 3P 43
9h10	MATEMATICA CONTU 3P 43	9h10		ANATOMIA BUTTIGLIERI 3P 43	9h10	MATEMATICA CONTU 3P 43			
10h15	ITALIANO LO FORTE 3P 43	10h15		ED. FISICA GAZZOLA 0P PAL ALTO2	10h15	LAB.DIS. DELLEANI, LA FORGIA 3P 43	10h15	LAB ODONTO LA FORGIA 2P 34 LAB	
11h10	INGLESE PINCA 3P 43	11h10	INGLESE PINCA 3P 43	12h15	LAB. MAT.DENTALI MOLLO, GENCO 3P 51 LAB CHI	12h15	STORIA LO FORTE 3P 43	12h15	LAB.DIS. DELLEANI, LA FORGIA 3P 43
12h15	RELIGIONE SURIANO 3P 43	12h15	LAB. MAT.DENTALI MOLLO, GENCO 3P 51 LAB CHI	13h10	SCI. MAT.DENTALI MOLLO 3P 51 LAB CHI	13h10	ITALIANO LO FORTE 3P 43	14h10	
13h10	ANATOMIA BUTTIGLIERI 3P 43	13h10	SCI. MAT.DENTALI MOLLO 3P 51 LAB CHI	14h10	ITALIANO LO FORTE 3P 43	14h10		14h10	
14h10		14h30	ITALIANO LO FORTE 3P 43						
		16h10							

ANA BUTTIGLIERI   MAT CONTU   DISO DELLEANI   EDF GAZZOLA   LABO GENCO   LABO LA FORGIA   ITA LO FORTE
SCID MOLLO   ING PINCA   REL SURIANO

Jak vyplývá z rozvrhu hodin třídy 3. BO z turínské školy pro zubní techniky je časový rozvrh hodin následující:

1. hodina 8:10 - 9:10
2. hodina 9:10 - 10:15
3. hodina 10:15 - 11:10
4. hodina 11:10 - 12:15
5. hodina 12:15 - 13:10
6. hodina 13:10 - 14:10 přestávka 10 minut
7. hodina 14:30 - 15:20
8. hodina 15:20 - 16:10 přestávka 10 minut
9. hodina 16:20 – 17:10

Tabulka 11 Překlad rozvrhu pro obor zubní technik v Itálii

	pondělí	úterý	středa	čtvrtek	pátek
8:10	DĚJEPIS		MATEMATIKA	ZHOTOVOVÁNÍ STOMATOLOG. PROTÉZ	ANGLIČINA
9:10	MATEMATIKA	ZHOTOVOVÁNÍ STOMATOLOG.	ANATOMIE		MATEMATIKA
10:15	ITALŠTINA	PROTÉZ			ZHOTOVOVÁNÍ STOMATOLOG. PROTÉZ
11:10	ANGLIČTINA	ANGLIČTINA			
12:15	NÁBOŽENSTVÍ	VĚDA O MATERIÁLECH	VĚDA O MATERIÁLECH	DĚJEPIS	
13:10	ANATOMIE	VĚDA O MATERIÁLECH	VĚDA O MATERIÁLECH	ITALŠTINA	
14:10					
		14:30 ITALŠTINA			
		16:10			

Essionale per l'industria e l'Artigianato [online] [cit 2017-01-29] dostupné na: http://www.ipiaplana.it/files/ORARIO_CLASSI_16-17.

6.2.6 Hodnocení na střední škole druhého stupně

Podle zákona 169/2008 jsou žáci jsou pravidelně hodnoceni za tři až čtyři měsíce a na závěr školního roku. Hodnocení zahrnuje nejen úroveň vědomostí a dovedností, ale i chování žáka. Pro ukončení ročníku se požaduje docházka 75 %. Konečná známka nižší než 6 není akceptovatelná pro vstup do dalšího ročníku. Nejvýše dosažitelnou známkou je 10.

Hodnocení studenta, které bylo stanoveno podle starších norem, bylo doplněno o hodnocení chování, v souladu s článkem 2 zákona 169/2008. Vyhodnocení výsledků učení se vyjadřuje v desetinném hodnocení.

Známka z chování nižší než pět, znamená pro studenta opakování ročníku nebo ukončení studia, bez ohledu na hodnocení v jiných předmětech studia.

Vůči studentům, kteří nemají vážné nedostatky v jednom nebo více předmětech, může třídní Rada učitelů, posoudit možnost postupu do dalšího ročníku, jestliže student splní školní docházku a neporuší školní řád.

Studenti, kteří z důvodu nemoci či stěhování nemohli být hodnoceni, mají nárok na náhradní termín zkoušek před začátkem následujícího školního roku. (zákon č. 352/1995).

Před maturitní zkouškou je vyhodnocena docházka každého studenta za poslední tři roky. Seznam je veřejný a je součástí závěrečného vysvědčení.

Přístup ke státní zkoušce, počínaje školním roce 2009-10, mají zajištěni studenti, kteří získají nejméně šest desetin v každém předmětu a chování v souladu s článkem 6 předpisy o hodnocení. (Prezidentský výnos 122/2009).

Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca [online] [cit 2017-01-29] dostupné na: <http://hubmiur.pubblica.istruzione.it/web/istruzione/famiglie/valutazione>

6.2.7 Profil absolventa oboru

Profil absolventa zubního technika:

- Má znalosti a dovednosti potřebné k práci v zubní laboratoři
- V souladu s místními předpisy, zhotovuje zubní protézy za kontroly kvalifikovaných pracovníků.
- Absolvent oboru zubní technik je schopen využívat adekvátně materiálů a slitin pro zhotovení funkčních, estetických a dlouhotrvajících náhrad. Prokazuje dobrou manuální zručnost a schopnost pozitivní komunikace s budoucími pacienty.
- Dodržuje právní a zdravotnické normy, kterými se řídí výkon povolání.

- Používá správnou technologii výroby pro všechny typy protéz: provizorní, fixní a snímací.
- Používá znalostí anatomie ústní dutiny, biomechaniky, fyziky a chemie pro zhotovení protetické pomůcky
- Ovládá veškeré zpracování sádry pro zhotovení modelů a práci s registračními skusy
- Absolvent je schopen převést své grafického ztvárnění (dvou-dimenzionální grafické znázornění) do trojrozměrného modelu náhrady
- Používá vhodné nástroje pro modelaci, opracování, fazetování a leštění protéz.
- Ovládá předpisy upravující pravidla hygieny a bezpečnosti práce a prevence nehod.
- Spolupracuje se zubními lékaři.
- Stále se vzdělává v oblasti vědeckých a technologických inovací.

Istituto superiore Giorgi – Fermi Treviso [online] [cit. 2017-01-29] dostupné na:

<http://giorgifermi.gov.it/index.php/component/jdownloads/viewdownload/34/2055?Itemid=0>

6.2.8 Vykonávání povolání zubního technika bez odborného dohledu

K vykonávání profese zubního technika bez odborného dohledu stačí v Itálii státní zkouška zvaná habilitace. Státní zkouška probíhá následně po splnění státní maturitní zkoušky na druhém stupni střední školy. Datum zahájení zkoušky vyhlašují zúčastněné školy nejdéle do 15. října. Školy mají povinnost umožnit kandidátům vykonat přijímací řízení na vysokou školu. Zkoušky jsou povoleny zájemcům, kteří doloží maturitní vysvědčení ze střední školy druhého stupně, vyplněnou žádost o zkoušku s názvem školy, kde studovali a diplom kvalifikace v oboru. Jestliže vystudovali bakalářský vědeckotechnický obor, získají doložením diplomu z této školy až 30 kreditních bodů. Dále musí doložit doklad o vykonané praxi na místě schváleném regionem. Musí též doložit své hodnocení ze čtvrtého a pátého ročníku střední školy druhého stupně, které nesmí být nižší než šest z deseti.

Státní zkouška se skládá z písemného testu, praktické zkoušky a pohovoru.

- Písemný test se týká povolání zubního technika a kandidát může získat maximálně patnáct bodů. Povinné předměty pro tento test jsou: vědy o materiálech, laboratorní postupy, gnatologie, právo a obchodní praxe, sociální a zdravotní předpisy, cizí jazyk.
- Praktická zkouška ověřuje technické a provozní schopnosti k výkonu povolání, hodnocena je maximálně čtyřiceti body.
- Pohovor se zaměřuje na otázky týkající se učiva čtvrtého a pátého ročníku. Kandidát může získat maximálně patnáct bodů.

Kandidát splní kvalifikační zkoušku, pokud dosáhne alespoň dvacet pět bodů v praktické zkoušce, celkem alespoň šedesát bodů ze sta.

Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca [online] [cit. 2017-01-29]
dostupné na: <http://www.istruzione.it/allegati/2016/otticieodontotecnici2016.pdf>

7 Komparace oboru zubní technik v České republice a v Itálii

7.1 Komparace historie oboru zubní technik v České republice a v Itálii

Historie oborů zubní technik je v obou zemích velmi podobná. Budoucí zubní technici se vzdělávali pouze v zubní laboratoři, jejímž vlastníkem byl lékař nebo zubní technik. Učni zhotovovali náhrady za dozoru zkušenějších učňů či zubních techniků. Od padesátých let dvacátého století začal počet škol pro tento obor v obou zemích výrazně stoupat.

7.2 Charakteristika oborů, maximálně dosažené vzdělání

V Itálii je celkem 64 škol pro obor vzdělání zubní technik, v České republice je jich 13. Vzhledem k počtu obyvatel Itálie, viz kapitola 3.1, je na jednu školu pro tento obor vzdělání cca 1 000 000 obyvatel.

Počet obyvatel České republiky v roce 2015, viz kapitola 2.1, je 10 553,8 tisíc. V České republice je tedy cca 800 000 obyvatel na jednu školu pro obor zubní technik.

Odbornou školu pro zdravotnictví a sociální služby pro obor vzdělání zubní technik v Itálii, navštěvují žáci obvykle 5 let a bývá zakončována maturitní zkouškou. První dva roky studia se započítávají do povinné školní docházky a mají spíše všeobecně vzdělávací charakter. Na závěr třetího roku mohou studenti, nemají-li již zájem o další studium, vykonat kvalifikační zkoušku a stát se zaměstnanci v zubní laboratoři. Po vykonání maturitní zkoušky se mohou studenti přihlásit ke státní zkoušce v italštině zvané „habilitace“, kterou je možné vykonat na každé Odborné škole pro zdravotnictví a sociální služby pro obor vzdělání zubní technik. Termín této zkoušky je obvykle počátkem měsíce září, nejdéle však musí být stanoven do 15. října. Absolventi tuto zkoušku nejčastěji vykonávají na škole, kde studovali. Otázky jsou podobné, jako maturitní otázky pro odborné předměty, dále pak konají zkoušku z legislativy, ekonomie a cizího jazyka. Po složení této zkoušky jsou absolventi odborně způsobilí pro vykonávání povolání bez odborného dohledu.

V České republice navštěvují žáci Střední zdravotnickou školu pro obor asistent zubního technika 4 roky a tento obor je zakončen maturitní zkouškou. V České republice není možnost vykonat kvalifikační zkoušku během studia, ani není možné vykonat jakoukoli zkoušku pro získání odborné způsobilosti k vykonávání povolání bez odborného dohledu pro tento obor. Jedinou možností k získání oprávnění pro odbornou způsobilost je pokračovat ve studiu na vyšší odborné škole v oboru diplomovaný zubní technik. Forma vzdělávání se řadí mezi nižší terciální vzdělávání a studium je ukončeno absolutoriem a obhajobou absolventské práce. Absolventi získají neakademický titul diplomovaný specialista DiS., psaný za jménem, oddělený čárkou.

7.3 Přijímací zkoušky

Přijímací zkoušky pro obor asistent zubního technika se v České republice skládají z testů z matematiky a českého jazyka, z bodování předchozího vzdělávání, schopností a zájmů uchazeče a ze zkoušek zručnosti, které mají celkem 3 části. V Itálii přijímací řízení není, podmínkou je ukončení nižší střední školy státní zkouškou a zápis na školu.

Přijímací zkoušky pro obor diplomovaný zubní technik zahrnují obvykle zkoušku z kreslení a modelování, písemný test z biologie člověka, písemný test z cizího jazyka (angličtina nebo němčina v rozsahu středoškolského učiva), průměr známek maturitního vysvědčení, zdravotní kritéria (na přihlášce musí být potvrzení lékaře o způsobilosti ke studiu).

7.4 Výuka

Výuka je v obou zemích rozdělena na všeobecné a odborné předměty a dále jsou odborné předměty rozděleny na teoretickou a praktickou složku. Dle učebních plánů je počet hodin výuky velmi podobný, v Itálii je to 1049 hodin ročně pro každý rok studia, v České republice je to 1089 hodin.

Tabulka 12 Učební plán pro obor asistent zubního technika v České republice

Předměty	1. ROČNÍK	2. ROČNÍK	3. ROČNÍK	4. ROČNÍK	CELKEM
Povinné předměty					
Český jazyk a literatura *	3	3	3	3	12
Cizí jazyk *	3 (3)	4(4)	3 (3)	4(4)	14
Občanská nauka	1	1	1	1	4
Dějepis	2	1			3
Fyzika	2	2			4
Chemie	2	1			3
Biologie a ekologie	1	1	1		3
Matematika	3	3	3		9
Tělesná výchova a zdravotní tělesná výchova	2	2	2	2	8
Informační a komunikační technologie *	2 (2)	2 (2)			4
Ekonomika				2	2
První pomoc				1 (1)	1
Odborná latinská terminologie	2				2
Veřejné zdravotnictví a výchova ke zdraví	1				1
Somatologie a stomatologie	1	1	1	1	4
Prevence nemocí a hygiena			1		1
Protetická technologie **	3 (3)	1	1	1	6
Kreslení a modelování	4 (4)				4
Stomatologická protetika **	1	2	2	1	6
Zhotovování stomatologických protéz**		9 (9)	15 (15)	15 (15)	39
Volitelné předměty					
Matematický seminář				2 (2)	2
Společenskovědní seminář					
Počet hodin celkem	33	33	33	33	132

Jak vyplývá z tabulky č. 12 vyučované předměty pro obor asistent zubního technika jsou: český jazyk a literatura, cizí jazyk, občanská nauka, dějepis, fyzika, chemie biologie a ekologie, matematika, tělesná výchova a zdravotní tělesná výchova, informační a komunikační technologie, ekonomika, první pomoc, odborná latinská terminologie, veřejné zdravotnictví a výchova ke zdraví, somatologie a stomatologie, prevence nemocí a hygiena, protetická technologie, kreslení a modelování, stomatologická protetika, zhotovování stomatologických protéz, volitelné předměty pro čtvrtý ročník jsou matematický seminář a společenskovědní seminář.

Tabulka 13 Učební plán pro obor zubní technik v Itálii

Předměty	1. dvouleté období		2. dvouleté období		5. rok
	1 [^]	2 [^]	3 [^]	4 [^]	5 [^]
Kreslení a modelování					
Italský jazyk a literatura	119	119	119	119	119
Dějepis	60	60	60	60	60
Druhý cizí jazyk	60	60			
Angličtina	89	89	89	89	89
Matematika	119	119	89	89	89
Věda o zemi a biologie	60	60			
Tělocvik	60	60	60	60	60
Náboženství katolické/aktivity alternativy	30	30	30	30	30
Ekonomie	60	60			
Fyzika	60	60			
Chemie	60	60			
Anatomie, fyziologie a hygiena	60	60	60		
Gnatologie				60	89
Kreslení modelování	60	60	119	119	
Právo a obchodní praxe, zdravotnická legislativa					60

Jak vyplývá z tabulky č. 13, vyučované předměty pro obor zubní technik v Itálii jsou: kreslení a modelování, italský jazyk a literatura, dějepis, druhý cizí jazyk, angličtina, matematika, věda o zemi a biologie, tělocvik, náboženství katolické/aktivity alternativy, ekonomie, fyzika, chemie, anatomie, fyziologie a hygiena, gnatologie, kreslení modelování, právo a obchodní praxe, zdravotnická legislativa, zhotovování stomatologických protéz, věda o materiálech, posílení odborných dovedností.

Vyučované předměty pro obor asistent zubního technika v ČR svým charakterem a časovou dotací odpovídají předmětům pro obor zubní technik v Itálii.

Praktická výuka je realizována formou laboratorních cvičení ve školních laboratořích. Počet hodin cvičení je ve školních laboratořích pro obor asistent zubního technika v České republice cca 1227. V Itálii, ačkoli je docházka o jeden rok kratší, mají hodinovou dotaci pro cvičení v zubní laboratoři celkem 892 hodin.

Počet hodin praktické výuky v laboratoři je tedy v českých školách vyšší.

Jak vyplývá z tabulky č.11 překlad rozvrhu hodin v kapitole 6.2.5 má vyučovací hodina ve škole pro zubní techniky v Turíně, (z vlastní zkušenosti i ve škole v Miláně) 60 minut. První přestávka je až po vyučovacím bloku, který zahrnuje 6 hodin výuky a je dlouhá pouhých deset minut. Ve škole Severi Corenti v Miláně mají přestávku po tříhodinovém bloku v trvání 15 minut, pak následuje dvouhodinový blok a desetiminutová přestávka.

V České republice má vyučovací hodina 45 minut po níž vždy následuje pětiminutová, po dvou či více hodinách desetiminutová nebo delší přestávka. Viz kapitola 5.2.3 tabulka č. 5.

Vybavení zubních laboratoří je na podobné úrovni. V českých školách jsou ale laboratoře vybaveny výkonnějšími mikromotory, které slouží i k opracování tvrdokovových slitin. Italské školy, které jsem navštívila během programu Erasmus v Miláně a v Udine, disponují pouze mikromotory s nižším výkonem. To značně omezuje sortiment zhotovovaných zubních náhrad. V milánské škole, mají třídu vybavenou scannerem a softvarem pro CAD/CAM technologii již čtvrtým rokem, pražská škola bude tuto třídu budovat v roce 2018.

V italské škole je mnohem vyšší počet učitelů (mužů) pro výuku praktických předmětů oboru zubní technik. Počet chlapců ve třídách je vyšší než dívek.

V pražské škole je počet chlapců cca okolo čtyř na třídu, která má okolo třiceti žáků.

Rámcový vzdělávací program pro předmět zhotovování stomatologických protéz (cvičení v zubní laboratoři) viz kapitoly 5.2.1 a 6.2.1 je velmi srovnatelný, stejně jako profil absolventa oboru, jak je to patrné z kapitol 5.2.6 a 6.2.7.

7.5 Praxe

Praxe v zubních laboratořích pro obor asistent zubního technika probíhá v České republice ve třetím ročníku v měsíci červnu. Pracovní doba je stanovena od 8:00 – 16:00 hod. Počet hodin praxe v zubní laboratoři je pro asistenta zubního technika celkem 160 hodin.

Studenti oboru zubní technik v Itálii také vykonávají praxi v zubních laboratořích. Ve třetím ročníku je to celkem 70 hodin praxe, z toho 35 hodin během školního roku. Ve čtvrtém ročníku je to celkem 66 hodin, z toho 35 hodin během školního roku. V pátém ročníku je počet hodin praxe mimo školní laboratoř stejný jako ve čtvrtém ročníku. To činí celkem 202 hodin za tři roky studia.

Praxe italských žáků je rozvržena do posledních tří let studia. V česku je praxe vykonávána ve třetím ročníku po dobu jednoho měsíce. Rozdíl v počtu hodin je pouze 42 hodin. Měsíční intenzivní praxe dává nahlédnout žákovi do světa práce. Kontroly docházky ze strany učitelů zajišťují prezentaci žáků na pracovišti a zvyšují kvalitu odvedené práce. Italští žáci nemají pro praxi stanovené termíny, bývá proto problém s jejich skutečnou účastí.

Počet hodin praxe v zubních laboratořích pro obor diplomovaný zubní technik je stanoven pro první ročník 3 týdny v letním semestru, pro druhý ročník 2 týdny v zimním a 4 týdny v letním semestru a pro třetí ročník 3 týdny v zimním semestru.

7.6 Hodnocení a maturita

Nejlepším hodnocením je v Itálii známka 10, nejhorším pak známka 5 a nižší, zatímco v České republice je nejlepší známkou 1 a nejnižší stupeň hodnocení 5. Viz kapitoly 5.2.5 a 6.2.6.

Maturita má v České republice společnou a profilovou část. Na školách pro obor asistent zubního technika má i praktickou část, kde žáci zhotovují vylosovanou náhradu, zapisují protokol, užité materiály a případné chyby musí obhájit před komisí. Praktická maturita má trvání tří dnů. V Itálii praktická maturita není.

Maturita v Itálii má 3 části, první je z italštiny a je plošná pro celý poloostrov. U druhé části jsou dvě třetiny zkoušky plošné pro každý typ školy (v našem případě sociálně zdravotnické) a poslední třetina z této zkoušky je již zaměřena na konkrétní obor. Třetí část maturitní zkoušky je pouze profilová a stanovuje ji konkrétní škola sama.

Prověření praktických odborných znalostí nejčastěji probíhá tak, že žák vylosuje modely zubních oblouků se ztrátou různého počtu zubů a má za úkol navrhnout řešení problému. Viz kapitoly 5.2.4 a 6.2.4.

8 Školní vzdělávací program předmětu kreslení a modelování

8.1 Školní vzdělávací program předmětu kreslení a modelování na SZŠ Alšovo nábřeží Praha 1

Školní vzdělávací program pro předmět kreslení modelování má za cíl vytvořit základ odborného vzdělávání v oblasti morfologie a topografie zubů a zubních oblouků. Seznamuje žáky s tvarem, značením a průměrnou velikostí zubů, základními vzájemnými vztahy zubních oblouků, latinskou terminologií, která se využívá při značení jednotlivých zubních ploch a rovin hlavy.

Jak vyplývá z tabulky č 12., kapitola 7.4, má předmět kreslení modelování časovou dotaci 136 hodin za rok, tzn. 4 hodiny týdně a je zahrnut pouze do učebního plánu prvního ročníku.

Náplní tematického plánu pro předmět kreslení modelování na SZŠ v Praze je: vyřezávání jednotlivých zubů ze sádrových bločků, kreslení frontálních a laterálních zubů chrupu, značení zubů stálého chrupu, získání znalostí základních protetických rovin, modelace z vosku v horní a dolní čelisti ve frontálním úseku, kreslení skupin zubů ve frontálním a laterálním úseku, získání znalostí o uspořádání a vzájemných vztazích skupin zubů, modelace z vosku v horní a dolní čelisti v laterálním úseku, kreslení skupin zubů v laterálním úseku, nabytí znalosti průměrných hodnot rozměrů zubů.

8.2 Školní vzdělávací program předmětu kreslení modelování v Severi – Corenti via Alculino 4 Milano

Předmět kreslení modelování má v Itálii v prvním a druhém ročníku časovou dotaci celkem 66 hodin. Cílem prvního ročníku je získání znalosti základní morfologie zubů, počet a tvar hrbolků, sklovinných valů, kořenů a tvar přiléhající dásně, obecné anatomie úst, význam a funkce výkresu, topografie jednotlivých ploch zubů. Program se zaměřuje na získání schopností přeměny grafického dimensionálního obrazu na trojrozměrný, zejména v oblasti modelace zubů.

Cílem druhého ročníku je získání znalostí o kostech a svalech lebky (zejména o části zaměřené na žvýkání). Kresba svalů a kostí lebky stínováním.

Ačkoli je v učebním plánu pro obor zubní technik stanovena výuka předmětu kreslení a modelování na první dvouleté období, ve škole v Severi Corenti se tento předmět vyučuje čtyři roky.

Ve třetím ročníku se program zaměřuje na roviny a referenční body, které slouží pro zhotovení náhrad a klasifikaci bezzubých a částečně ozubených čelistí. Pomocí techniky stínování a zároveň zhotovováním podobné náhrady v zubní laboratoři, se žáci seznámí, jak zhotovit velké zuby, které se zdají menší a naopak. Žáci se snaží převést dimensionální obraz na trojrozměrný.

Program je také zaměřen na anatomii a geometrii zubních oblouků.

Pomocí specifického softwaru znázorňují a modelují korunkové části zubů.

Ve čtvrtém ročníku se program zaměřuje na anatomii a geometrii zubních oblouků, na obličejovou anatomii, rozměry, proporce a vztahy mezi tváří a zuby, rozměry těla. Při kresbě stínováním využívají znalosti perspektivy.

8.3 Komparace školního vzdělávacího programu předmětu kreslení a modelování na škole pro zubní techniky v Praze a v Miláně

Rozdíl mezi výukou tohoto předmětu je zejména v tom, ve škole v Praze je výuka stanovena pouze pro první ročník studia, zatímco v Miláně se vyučuje čtyři roky.

V pražské škole je program zaměřen na morfologii a topografii zubů a zubních oblouků, žáci kreslí výkresy zubů podle předlohy, zhotovují zuby nadměrných velikostí ze sádrových bločků a z vosku a z vosku také anatomicky modelují zuby v přirozené horní a dolní čelisti.

V milánské škole je program také zaměřený na morfologii a topografii zubů a zubních oblouků. Italští žáci nezhotovují zuby nadměrných rozměrů ze sádrových bločků. Tvary zubů si fixují spíše kresbou. Program je obohacen o seznámení žáků s anatomii hlavy, kterou si zafixují kresbou kostí lebky, čelistí, svalů lebky s využitím perspektivy při kresbě.

9 Závěr

Financování škol je v obou zemích zajišťováno z rozpočtu Ministerstev školství. Zřizovatelem škol a výkonným a kontrolním orgánem jsou v České republice i v Itálii kraje. Mateřské školy a základní školy zřizují v České republice obce.

Preprimární (předškolní), primární (základní) a terciální (vysokoškolské) vzdělávání je v těchto zemích velmi podobné. Terciální školství je v obou zemích uzpůsobeno Boloňské deklaraci.

Přestup z primárního na nižší sekundární vzdělání postrádá v Itálii kontinuitu, školy jsou často na odlišných místech. V České republice je primární a nižší sekundární školství navazující (základní škola). Italští žáci každou etapu vzdělávání zakončují státní zkouškou. Menší pozornost je proto věnována přijímacím zkouškám na vyšší sekundární vzdělávání, které, na rozdíl od České republiky, probíhají pouze na vybraných gymnáziích a konzervatořích. Podmínkou přijetí na odborné školy je úspěšné složení státní zkoušky na závěr nižšího sekundárního vzdělání a zápis na vyšší sekundární vzdělání, který v Itálii probíhá elektronicky. Odborné školy navštěvují v Itálii zejména žáci ze sociálně slabších rodin a cizinci, kterých je v odborných školách většina. Toto složení žactva přináší často problémy, ve třídách je těžké udržet pozornost. Udržení pozornosti žáků nepřispívá ani délka vyučovací jednotky, která je v Itálii 60 minut. První přestávka je obvykle až po třetí hodině výuky.

Česká republika zavedla z nařízení Evropské unie v roce 2005 obor asistent zubního technika, který nedovoluje vykonávat činnost zubního technika bez odborného dohledu. Maturanti, kteří se chtějí osamostatnit a podnikat, jsou nuceni studovat Vyšší odbornou školu, obor diplomovaný zubní technik. Tento obor mohou studovat všichni úspěšní maturanti, pokud splní kritéria přijímacího řízení. Stává se tedy, že se v jedné třídě setkají vystudovaní asistenti zubního technika a absolventi jiných středních škol. Toto složení studentů činí obtíže při výuce odborných předmětů, zejména pak při výuce praktických předmětů, kterými jsou zhotovování stomatologických protéz, kreslení modelování a protetická technologie-praktická cvičení.

Absolventi oboru asistent zubního technika, zejména v prvním ročníku, studují znovu základy morfologie, kreslí podobné výkresy, zhotovují podobné náhrady, seznamují se s jim známými materiály a přístroji, se kterými se setkali již na střední škole. Studenti z jiných škol mají naopak dojem, že studium postupuje příliš rychle.

Srovnatelnou kvalifikaci pro výkon povolání studijního oboru asistent zubního technika v České republice po maturitě (nemohou vykonávat povolání zubního technika bez odborného dohledu), získají italští žáci kvalifikační zkouškou ve třetím ročníku studia oboru zubní technik. Mohou se stát zaměstnanci zubní laboratoře, ale nemohou tuto práci vykonávat samostatně.

Je s podivem, že v Itálii, ačkoli je také členem Evropské unie, je stále pouze sekundární forma vzdělávání v tomto oboru. Po maturitní zkoušce mají studenti, kteří chtějí pracovat samostatně, možnost složit státní zkoušku pod názvem habilitace. Podmínkou složení této zkoušky není ani dané období praxe v zubní laboratoři, pouze úspěšné složení maturitní zkoušky.

10 Seznam použitých informačních zdrojů

Tištěné zdroje:

Státy světa: mapy, státní symboly, základní údaje, obyvatelstvo, hospodářství, státní zřízení, historie, hlavy států. Havlíčkův Brod: Fragment, 2001. ISBN 8072004360.

JEPSON, Tim. *Itálie*. 2. vyd. Brno: CP Books, 2005. Velký průvodce National Geographic (CP Books). ISBN 8025107019

PRŮCHA, Jan. *Srovnávací pedagogika*. Praha: Portál, 2006, ISBN 80-736-7155-7.

Libuše Švejdrová a kolektiv Almanach k 60. výročí zdravotnické školy v budově na Alšově nábřeží v Praze (1879 – 1949 – 2009) Vyšší odborná škola zdravotnická a střední zdravotnická škola Praha 1, Alšovo nábřeží 6, Praha 2009

VALIŠOVÁ, Alena a Hana KASÍKOVÁ. *Pedagogika pro učitele*. Praha: Grada, 2007, *Pedagogika (Grada)*. ISBN 978-80-247-1734-0.

Pedagogická encyklopedie. Editor Jan Průcha. Praha: Portál, 2009, ISBN 978-80-7367-546-2.

Elektronické zdroje:

Český statistický úřad Petra Báčová tisková mluvčí ČSÚ. 21. března 2016

[cit. 2017 02. 02.] [online] dostupné na:

<https://www.czso.cz/csu/czso/cri/pohyb-obyvatelstva-4-ctvrtleti-2015>

Eurydice [cit. 2017-02-05] [online] dostupné na:

https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/%C4%8Cesk%C3%A1-republika:N%C3%A1rodn%C3%AD_kvalifika%C4%8Dn%C3%AD_r%C3%A1mec

Istat - Istituto nazionale di statistica Via Cesare Balbo 16 00184 - Roma tel. +39 06

46731 [cit. 2017-02-05] [online] dostupné na: <https://www.istat.it/it/archivio/180494>

Strutture dei sistemi di istruzione e formazione in europa [online] [cit. 2017-02-25]
dostupné na:

http://www.indire.it/lucabas/lkmw_file/eurydice///STRUTTURE_2009_2010_IT.pdf

Studentské.cz [cit 2017 02 19] [online] dostupné na:

<http://cesky-azyk.studentske.cz/2010/07/narodni-obrozeni.html>

Český statistický úřad [online] [cit. 2017-02-25]

dostupné na: https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace_vzdelani_cz_isced_2011

Atlas školství[online] [cit. 2016-01-29] dostupné na:

<http://www.atlasskolstvi.cz/stredni-skoly>

Vzdělávací programy specializačního vzdělávání pro nelékařské zdravotnické pracovníky dle Nařízení vlády č. 31/2010 Sb. [online] [cit. 2017-02-25] dostupné na:
http://www.mzcr.cz/dokumenty/nove-vzdelavaci-programy-specializacniho-vzdelavani-pro-nelekarske-zdravotnicke-pracovniky-dle-narizeni-vlady-c-sb_4225_3082_3.html

50 Sezione odontotecnici Ipsia G. Ceconi – Udine [online] Claudio Rodaro

[cit. 2017-01-21] dostupné na:

http://www.gceconi.eu/webpace/libro_odo/50_Odontotecnici%20Libro.pdf

Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca [online] [cit.2017-01-27]

dostupné na: <http://hubmiur.pubblica.istruzione.it/web/ministero/cs290716bis>

© 2017 Arnoldo Mondadori Editore S.p.A. - riproduzione riservata - Studenti.it testata registrata n° 155/2001 Tribunale di Roma - P.IVA 08386600152 Tutti i servizi sono erogati, agli stessi termini e condizioni, da Arnoldo Mondadori Editore S.p.A. quale società incorporante di Banzai Media S.r.l. [online] [cit. 2017-01-27] dostupné na:
<http://www.studenti.it/maturita/>

Essionale per l'industria e l'Artigianato [online] [cit. 2017-01-29] dostupné na:

http://www.ipiaplana.it/files/ORARIO_CLASSI_16-17.

Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca [online] [cit 2017-01-29]
dostupné na: <http://hubmiur.pubblica.istruzione.it/web/istruzione/famiglie/valutazione>

Istituto superiore Giorgi – Fermi Treviso [online] [cit. 2017-01-29] dostupné na:
<http://giorgifermi.gov.it/index.php/component/jdownloads/viewdownload/34/2055?Itemid=0>

Ministerstvo zdravotnictví České republiky [online] [cit. 2017-02-25] dostupné na
http://www.mzcr.cz/legislativa/obsah/pracovnici-ve-zdravotnictvi_1792_11.html

Odontotecnici [online] [cit. 2016-01-29] dostupné na:
<http://www.odontotecnici.net/scuola/Scuole%20odontotecnici.htm>

Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca [online] [cit. 2017-01-28]
dostupné na: <http://www.istruzione.it/iscrizionionline/>

Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca [online] [cit. 2017-01-29]
dostupné na: <http://www.istruzione.it/allegati/2016/otticieodontotecnici2016.pdf>

Legislativní dokumenty:

Česká republika

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném
vzdělávání (školský zákon)

Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon
o vysokých školách)

Zákon č. 96/2004 Sb., Zákon o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu
nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu

424/2004 Sb., Vyhláška, kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných
odborných pracovníků

Itálie

Legge 6 agosto 2008, n. 133 (zákon 133/2008)

Conversione in legge, con modificazioni, del decreto-legge 25 giugno 2008, n. 112, recante disposizioni urgenti per lo sviluppo economico, la semplificazione, la competitività, la stabilizzazione della finanza pubblica e la perequazione tributaria

Legge 28 marzo 2003, n. 53 (in GU 2 aprile 2003, n. 77) (zákon 53/2003)

Delega al Governo per la definizione delle norme generali sull'istruzione e dei livelli essenziali delle prestazioni in materia di istruzione e di formazione professionale

Legge 4 novembre 2010, n. 183 (zákon 183/2010).

Deleghe al Governo in materia di lavori usuranti, di riorganizzazione di enti, di congedi, aspettative e permessi, di ammortizzatori sociali, di servizi per l'impiego, di incentivi all'occupazione, di apprendistato, di occupazione femminile, nonché misure contro il lavoro sommerso e disposizioni in tema di lavoro pubblico e di controversie di lavoro

Legge 10 Marzo 2000, n. 62 (zákon 62/2000)

Norme per la parità scolastica e disposizioni sul diritto allo studio e all'istruzione

DECRETO LEGISLATIVO 19 febbraio 2004, n. 59 (zákon 59/2004)

Definizione delle norme generali relative alla scuola dell'infanzia e al primo ciclo dell'istruzione, a norma dell'articolo 1 della legge 28 marzo 2003, n. 53

Legge 28 dicembre 1995, n. 549 (zákon 549/1995)

Misure di razionalizzazione della finanza pubblica

Legge 13 luglio 2015, n. 107 (zákon 107/2015)

Riforma del sistema nazionale di istruzione e formazione e delega per il riordino delle disposizioni legislative vigenti

Legge 30 ottobre 2008, n. 169 (zákon 169/2008)

Conversione in legge, con modificazioni, del decreto-legge 1° settembre 2008, n. 137, recante disposizioni urgenti in materia di istruzione e università

Legge 8 agosto 1995, n. 352 (zákon 352/1995)

Disposizioni urgenti concernenti abolizione degli esami di riparazione e di seconda sessione ed attivazione dei relativi interventi di sostegno e di recupero